

JAARLIJKS STATISTISCH VERSLAG

ENERGIEPREMIES 2021

Het jaarlijks statistisch verslag *Energiepremies 2021* biedt een antwoord op de belangrijkste vragen over het uitvoeringsprogramma 2021, de betrokken premies evenals het budget en zijn implicaties.

Voor meer informatie:

- **Onze website:** www.leefmilieu.brussels
- **Departement Energiepremies:** energiepremies@leefmilieu.brussels

Versie van 20/02/2023

SAMENVATTING

WIE ONTVANGT PREMIES EN VOOR WELKE TYPES WERKEN?

Als we naar de spreiding van het in 2021 verbruikte budget kijken, zien we dat de toegekende premies:

- Vooral ten goede zijn gekomen aan de **huishoudens** die bijna 86% van de toegekende premies ontvingen, voor 70% van het totaalbedrag. Bij de huishoudens gaat 69% van het aantal en 65% van het bedrag van de toegekende premies naar bewoners van een eigen woning;
- Vooral betrekking hadden op werken in **woningen**: 97% van de toegekende premies en 85% van de bedragen;
- Vrijwel uitsluitend betrekking hadden op **renovatiewerken**;
- In alle sectoren samen werden gebruikt voor eerst dakisolatie (26% van de bedragen), vervolgens de installatie van efficiënte verwarmingsketels (26%) en dan muurisolatie (21%);
- Een energiebesparing van 81,14 GWh opleverden, het equivalent van het verbruik van ongeveer 6.710 Brusselse huishoudens.

Het systeem voor aanpassing van de premies volgens de inkomens heeft zijn rol correct gespeeld. De huishoudens met lagere inkomens genieten in het algemeen een grotere dekking van hun investering dan de andere.

De aan de premies gekoppelde werken aan gebouwen komen overeen met een totaal aan gefactureerde werken van ongeveer € 115 miljoen: een investering van 1 euro aan openbare middelen in dit systeem genereert meer dan 4 euro aan werken voor de bouwsector.

INHOUDSOPGAVE

Voor meer informatie:	1
Versie van 13/02/2023.....	1
Samenvatting.....	2
Inhoudsopgave	3
Overzicht van de figuren.....	5
Overzicht van de tabellen	6
Doel en structuur van het verslag.....	7
1. Doel en bestaansgrond van dit document.....	7
2. Structuur van het document	7
3. Hoe analyseert men de gegevens naargelang van verschillende "jaartypes"?	7
Inleiding: het systeem van de Energiepremies	9
1. Algemene oriënteringen – de doelstellingen van het systeem.....	9
1.1 Een lager energieverbruik aanmoedigen en bijdragen tot vermindering van de CO2-uitstoot	9
1.2 Stimulans voor de markt van de innoverende energierenovatie	9
1.3 Ondersteuning van de uitvoering van de veeleisende Europese energiewetgeving	10
1.4 Kortom	10
2. Het huidige wettelijke en budgettaire kader	10
2.1 Het Uitvoeringsprogramma en het jaarlijkse premiestelsel maken een dynamische omkadering van het premiestelsel mogelijk	11
2.2 De jaarlijkse begrotingsmachtiging bepaalt de beschikbare bedragen	12
2.3 Het protocolakkoord zorgt voor een relatieve vereenvoudiging van het budgettaire en boekhoudkundige mechanisme voor de toekenning van de premies	12
3. Globale evolutie van het premiesysteem van 2004 tot 2021	12
3.1 2021, De nasleep van een gezondheids crisis en het resultaat van de herstelbonus	12
3.2 Evolutie van het jaarlijkse aantal premies en de toegekende totaalbedragen	13
3.3 De evolutie van de technische keuzes die door de premiemogelijkheden worden gedekt	14
3.4 Mate waarin sinds 2011 rekening wordt gehouden met het inkomensniveau van de aanvragers en de RVOHR-zone	14
3.4.1 Premie categorieën volgens inkomen	14
3.4.2 De RVOHR-bonus (inclusief de Wijkcontracten en de ZSH-zone)	16
Deel I: Analyse van de premies die werden toegekend in het begrotingsjaar 2021	17
1. De globale resultaten van begroting 2021: goedgekeurde premieaanvragen, goedgekeurd totaalbedrag.....	17
2. Technologieën die de voorkeur genieten	18
3. De energiepremies en de Brusselse gebouwen.....	21
4. Wie krijgt de premies? Analyse per belangrijkste activiteitensectoren: huishoudens, overheid, privaat en vzw's	23

4.1	Algemene resultaten.....	23
4.2	De huishoudens onder de loop.....	24
4.2.1	Technologische keuzes: de meest toegekende premies zijn voor de vervanging van het verwarmingssysteem en superisolerende beglazing.....	24
4.2.2	Opsplitsing bewoner / niet-bewoner	25
4.3	De openbare sector onder de loop	26
4.3.1	Algemene resultaten.....	26
4.3.2	Technologische keuzes: verwarmingsketels en dakisolatie zijn het sterkst vertegenwoordigd in aantallen en in premiebedragen	27
4.3.3	Functies en types gebouwen: bedrag hoofdzakelijk toegekend aan wooneenheden ...	28
4.4	De privésector onder de loop	28
4.4.1	De aanvragers uit de privésector: bedrijven en vrije scholen.....	28
4.4.2	Technologische keuzes: verdeling vergelijkbaar met die van de andere sectoren	29
4.4.3	Functies en types gebouwen: appartementsgebouwen het meest gesubsidieerd	29
4.5	Vzw's onder de loop	30
4.5.1	Aanvragen van vzw's: algemene resultaten	30
4.5.2	Keuze van technologie	30
4.5.3	Functies en soorten van gebouwen: de meerderheid van het bedrag voor wooneenheden	31
5.	Wie krijgt de premies? Analyse per inkomenscategorie	32
5.1	Categorieën die uitgebreid worden naar alle doelgroepen	32
5.2	Het aantal premies en de premiebedragen bij de prioritaire doelgroepen zijn in duidelijk stijgende lijn.....	32
5.3	De huishoudens onder de loop.....	34
5.3.1	Algemeen.....	34
5.3.2	Technologische keuze van de huishoudens	35
6.	De (individuele en collectieve) woning onder de loop	36
6.1	Algemene resultaten.....	36
6.2	De bouwplaatsen: hoeveel bouwplaatsen zijn bij de premies betrokken?	36
7.	Waar zijn de energiepremies werkzaam? De premies in de gemeenten en in de RVOHR-zones	37
7.1	Algemene resultaten.....	37
7.2	Energiepremies voor woningen in de gemeenten	38
7.3	Energiepremies en RVOHR-zone	39
Deel II: Analyse van de introductiegraad van het jaar 2021 en van het administratieve beheer van het premiestelsel		
1.	Analyse van de indieningsgraad	40
2.	Analyse van de behandelingsgraad	42
2.1	Analyse van de dossiers die wachten op behandeling of uitbetaling	42

2.2 Analyse van de afgesloten dossiers	43
3. Analyse van de behandelingstermijn	44
4. Analyse van de betalingsgraad	45
5. Analyse van de klachtengraad	46
6. Administratief beheer van de dienst info-leefmilieu, homegrade en het backoffice-beheer van het departement Energiepremies	46
6.1. De dienst Info-Leefmilieu	46
6.2. Homegrade	47
6.3. Het departement Energiepremies	47
Deel III: Vergelijking van de stelseljaren	48
Deel IV: Analyse van de energiebesparingen die de Energiepremies sinds 2012 hebben opgeleverd 50	
1. Methode	50
2. Energiebesparing (gwh) per jaar en per soort premie	51
3. Energiebesparing gecumuleerd over de looptijd van de technologieën	53
4. CO2-besparing	54
5. Energiebesparing in verhouding tot het uitgekeerde premiebedrag	54
Conclusie	55

OVERZICHT VAN DE FIGUREN

Figuur 1 - Opsplitsing van het aantal premies en de toegekende totaalbedragen per premiecategorie	17
Figuur 2 - Opsplitsing van de toegekende premies en totaalbedragen per technologie	19
Figuur 3 - Top 5 van het aantal toegekende premies per technologie sinds 2019	19
Figuur 4 - Top 5 van de bedragen voor toegekende premies per technologie sinds 2019	20
Figuur 5 - Energieverbruik en factuur van het BHG in 2019 – Verdeling per economische sector	21
Figuur 6 - Vergelijking van de verdeling van de premies per sector voor 2019, 2020 en 2021	24
Figuur 7 - Aantal premies en totaalbedragen voor gezinnen, per technologie	25
Figuur 8 - Opsplitsing van de aan huishoudens toegekende premies voor woningen, naargelang de aanvrager de woning al dan niet zelf bewoont	25
Figuur 9 - Aantal premies toegekend in de openbare sector, per technologie	27
Figuur 10 - Totaalbedragen toegekend aan de openbare sector, per technologie	27
Figuur 11 - Aantal toegekende premies aan de privésector, gerangschikt volgens technologie	29
Figuur 12 - Premiebedragen toegekend aan de privésector, gerangschikt volgens technologie	29
Figuur 13 - Aantal premies toegekend aan vzw's, gerangschikt volgens technologie	30
Figuur 14 - Premiebedragen toegekend aan vzw's, gerangschikt volgens technologie	31
Figuur 15 - Vergelijking van de opsplitsing van het toegekende aantal voor de doelgroepen sinds 2019	33
Figuur 16 - - Inkomensniveaus op basis van het aantal premies en het bedrag van de toegekende premies (huishoudens)	35
Figuur 17 - Opsplitsing van de werken aan woningen die Energiepremie(s) genieten volgens het totaal aantal woningen per gemeente	38
Figuur 18 - Premies toegekend volgens de RVOHR-zone/ZSH per inkomenscategorie	39
Figuur 19 - Aantal ingediende dossiers in het kalenderjaar 2021 volgens status	40
Figuur 20 - Aantal ingediende premieaanvragen per jaar	41

Figuur 21 - Totale maandelijkse bedragen volgens ontvangstdatum	42
Figuur 22 - Aantal behandelde premies per behandelingsdatum	43
Figuur 23 - Behandelingstermijn (dossiers die werden toegekend zonder vraag naar aanvullingen) ..	44
Figuur 24 - Behandelingstermijn (dossiers die werden goedgekeurd na een verzoek om bijkomende informatie).....	45
Figuur 25 - Maandelijks verloop van de uitbetaling van de premies	45
Figuur 26 - Verdeling van het thema "financiële steun" in 2021	47
Figuur 27 - Energiebesparing in GWh, per jaar en per soort premie	52
Figuur 28 - Energiebesparing per jaar (GWh) sinds 2004, alle premies samen	52
Figuur 29 - Totaal gecumuleerde energiebesparingen sinds 2004 in GWh.....	53
Figuur 30 - Bespaarde energie (kWh) per euro premie	54

OVERZICHT VAN DE TABELLEN

Tabel 1- Aantal toegekende premies en bedragen, 2004-2021.....	13
Tabel 2 - Opsplitsing van de premies volgens categorie, aantal en bedrag	17
Tabel 3 - Opsplitsing van de premies per type, aantal en uitgekeerd bedrag.....	18
Tabel 4 - Aantal en bedrag van de premies waarop de bonus Energiepremie betrekking heeft in 2021	20
Tabel 5 - Opsplitsing van de premies volgens gebouwtype.....	22
Tabel 6 - Opsplitsing van de premies volgens belangrijke activiteitensectoren.....	23
Tabel 7 - Opsplitsing van de premies volgens het type openbare sector (aantal en bedrag).....	26
Tabel 8 - Premies toegekend aan de overheidssector.....	28
Tabel 9 - Premies toegekend aan de privésector.....	28
Tabel 10 - Opsplitsing van de aan de privésector toegekende premies volgens het type "begunstigd" gebouw	30
Tabel 11 - Premies aan vzw's	30
Tabel 12 - Opsplitsing van de aan de vzw's toegekende premies volgens het type "begunstigd" gebouw	31
Tabel 13 - Opsplitsing van het bedrag en aantal premies aan de verschillende sectoren per inkomenscategorie	32
Tabel 14 - Verdeling van het bedrag en van het aantal toegekende premies voor doelgroepen (voorkeurscategorie).....	33
Tabel 15 – Voor doelgroepen toegekend bedrag en verschil in categorie A	34
Tabel 16 - Premies toegekend aan huishoudens opgesplitst per inkomenscategorie: aantallen en totaalbedragen.....	34
Tabel 17 - Detail van de premies per inkomenscategorie.....	35
Tabel 18 - Woningpremies: dekkingsgraad.....	36
Tabel 19 - Aantal premies en toegekend totaalbedrag per gemeente	37
Tabel 20 - Opsplitsing van het budget 2021 per gemeente en percentage met RVOHR-bonus.....	39
Tabel 21 - Voornaamste redenen van premieweigeringsen in 2020	41
Tabel 22 - Vergelijking van de stelseljaren 2020 en 2021 in termen van aantallen en bedragen van toegekende premies	48
Tabel 23 – Energiebesparing (GWh), per jaar en per soort premie	51
Tabel 24 - Hypothesen voor energiebesparing per technologie.....	53

DOEL EN STRUCTUUR VAN HET VERSLAG

1. DOEL EN BESTAANSGROND VAN DIT DOCUMENT

De Energiepremies worden beschreven in het Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 9 februari 2012 betreffende de toekenning van financiële steun op het vlak van energie.

Art.7 bepaalt: "Het BIM bezorgt de Regering vóór 30 juni van elk jaar een verslag over de uitvoering van zijn verplichtingen en opdrachten gedurende het voorgaande jaar en over de acties van het uitvoeringsprogramma. In dat verslag kunnen de lijst van de uitgekeerde premies en bonificaties en hun gedetailleerde gegevens vermeld worden." Dit verslag komt dus tegemoet aan een wettelijke verplichting.

Dit document presenteert een gedocumenteerde analyse van de resultaten die in begrotingsjaar 2021 werden bereikt door het systeem van de Energiepremies. Het verslag Energiepremies 2021 moet antwoord geven op twee belangrijke vragen:

- Hebben het stelsel van 2021 en zijn uitvoeringsprogramma de verwachtingen ingelost? Naar welke premies werd het meest gevraagd in dit systeem?
- Werd het budget dat in 2021 was toegekend aan dit systeem volledig uitgegeven? Volstond het om de aanvragen te dekken? Heeft dit budget implicaties voor het budget 2022?

2. STRUCTUUR VAN HET DOCUMENT

Het document is opgebouwd in meerdere delen:

- Inleiding: Het systeem van de Energiepremies
- Deel I: Analyse van de premies die werden toegekend in het begrotingsjaar 2021
- Deel II: Analyse van de introductiegraad van het jaar 2021 en van het administratieve beheer van het premiestelsel
- Deel III: Vergelijking van de stelseljaren
- Deel IV: Analyse van de energiebesparingen die de Energiepremies sedert 2012 hebben opgeleverd
- Conclusie

3. HOE ANALYSEERT MEN DE GEGEVENS NAARGELANG VAN VERSCHILLENDE "JAARTYPES"?

Voor de Energiepremies gebruikt men drie jaartypes, afhankelijk van wat men wil meten:

- Het "stelseljaar": volgens de datum van de investeringen (datum van de afrekeningsfactuur);
- Het "indieningsjaar": volgens het jaar waarin de aanvraag werd ingediend;
- Het "begrotingsjaar": volgens de datum van betaling van de premie¹.

Een premie kan bijvoorbeeld gekoppeld zijn aan een factuur van 02/10/2020, ingediend op 28/06/2021 en – als gevolg van de complexiteit van de aanvraag, onvolledige gegevens of een ontoereikende

¹ In dit verslag wordt de term "betalingsdatum van de premie" zonder onderscheid gebruikt; semantisch zou de correcte term zijn:

- "datum van betaling" voor een meteen uitbetaalde premie
- "datum van de vastlegging" voor een premiebelofte

financiering van de betrokken begrotingsposten – pas in 2022 uitbetaald zijn. Voor deze premieaanvraag is het "stelseljaar" 2020, het "indieningsjaar" 2021 en het "begrotingsjaar" 2022.

Deze drie jaartypes leveren dus uiteenlopende informatie op:

- Als men wil nagaan op welke manier het geld van het betrokken jaar werd uitgegeven → analyse van het *begrotingsjaar*²;
- Als men een analyse wil van de werken die effectief werden uitgevoerd in een kalenderjaar (op basis van de facturen voor de werken) → analyse van het *stelseljaar*³;
- Als men een analyse wil van het stimulerende of ontradende effect van het bedrag van bepaalde premies, of zelfs een analyse van het buitenkans-effect → vergelijking van de *stelseljaren* onderling, om de evolutie van het aantal aanvragen te bekijken;
- Als men de efficiëntie en de verwerkingstijd door Leefmilieu Brussel wil bekijken → analyse van het *indieningsjaar*.

In dit document worden de cijfers volgens de verschillende jaartypes bestudeerd. Om de efficiëntie van Leefmilieu Brussel te beoordelen, in termen van de afhandeling en uitbetaling van de premies, worden het indieningsjaar en de behandelings- en betaaltermijn gebruikt. Voor de gedetailleerde analyse van de premies dient men echter te bepalen welk "jaar-type" gekozen wordt.

Voor de gedetailleerde analyse: het stelseljaar is ideaal maar onvolledig; de keuze valt dus op het begrotingsjaar.

In een ideale wereld zouden de premiestatistieken vooral op het stelseljaar steunen. Dat jaar levert de meeste beschikbare gegevens. Het biedt de mogelijkheid om het effect van een wijziging van het premiebedrag te ramen en de reactiviteit/elasticiteit van de aanvraag ten opzichte van de voorgestelde bedragen te meten.

Als men uitgaat van het stelseljaar, zouden de gegevens die nodig zijn voor de eindconclusie van dit verslag niet volledig zijn tijdens de redactie van dit rapport. In de praktijk kan een premieaanvraag voor het stelseljaar 2021 ingediend worden tot eind december 2022. Bovendien duurt de verwerking van een premieaanvraag enkele weken tot maanden, afhankelijk van de complexiteit ervan.

Het is dan ook logischer om te vertrekken vanuit de "vaste" cijfers van de begrotingsjaren in plaats van de "evolutieve" cijfers van de stelseljaren.

² Het begrotingsjaar wordt bepaald door de vastleggings- en ordonnanceringsmachtigingen, de overeenkomstige begrotingsontvangsten en de jaarlijkse boekhoudkundige begrotingsuitvoering. Het wordt met andere woorden gedefinieerd door de datum van de directe premieuitbetaling of van de vastlegging van de premietoezegging.

³ Het premiestelsel dat in een bepaald jaar van kracht is, geldt voor alle premieaanvragen voor werken die in aanmerking komen voor de desbetreffende premie en die tussen 1 januari en 31 december van het bedoelde jaar gefactureerd worden. De aanvragen moeten worden ingediend binnen een termijn van 12 maanden vanaf de datum van de afrekeningsfactuur.

INLEIDING: HET SYSTEEM VAN DE ENERGIEPREMIES

De Energiepremies werden gelanceerd in 2004 en bereikten in 2021 een beschikbaar jaarbudget van € 28 miljoen. Hiervan werd € 26,4 miljoen gebruikt voor de betaling van ongeveer 13.600 premies.

De Energiepremies zijn een echt uitstraalraam van een stimulerend en duurzaam energiebeleid. Ze zijn het instrument voor investeringshulp dat de Brusselaars aanspoort en informeert om de beste keuzes te maken voor de energierenovatie van gebouwen. De premies leveren dus een belangrijke bijdrage opdat het gewest zijn geïntegreerde doelstellingen "Lucht-Klimaat-Energie" voor 2030 en 2050 zou kunnen realiseren. In tegenstelling tot andere subsidiesystemen heeft het systeem van de Energiepremies niet als eerste roeping om de Brusselaars vlotter toegang te geven tot woongelegenheid, maar wel degelijk om hun gebouwen te verbeteren teneinde het energieverbruik ervan te verminderen.

1. ALGEMENE ORIËTERINGEN – DE DOELSTELLINGEN VAN HET SYSTEEM

Het systeem van de Energiepremies is opgezet om de milieudoelstellingen te kunnen realiseren en daarbij op coherente wijze economische en maatschappelijke bezorgdheden te integreren.

1.1 EEN LAGER ENERGIEVERBRUIK AANMOEDIGEN EN BIJDRAGEN TOT VERMINDERING VAN DE CO₂-UITSTOOT

De globale doelstelling van de tool is een vermindering van het energieverbruik én van de CO₂-uitstoot. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is de bouwsector de belangrijkste energieverbruiker (73%)⁴. De isolatie van gebouwen en de renovatie van verwarmingssystemen vormen dus een prioriteit om de door de EU opgelegde doelstellingen voor vermindering van de CO₂-uitstoot te bereiken. De premies vormen een belangrijke stimulans om de Brusselaars te helpen investeringen te realiseren waarmee ze hun energiefacturen kunnen drukken en bijdragen tot deze globale doelstellingen.

Dit instrument had oorspronkelijk geen typisch maatschappelijke roeping maar streeft ernaar energiebesparende investeringen te bevorderen door de burger te richten op de meest performante technologieën op de markt. Vanaf 2011 werd echter een sociaaleconomische dimensie toegevoegd door grotere premies toe te kennen aan aanvragers met kleine of gemiddelde inkomens.

1.2 STIMULANS VOOR DE MARKT VAN DE INNOVERENDE ENERGIERENOVATIE

Het gebruik van materialen, systemen en uitrustingen die performant zijn op het vlak van energie, is zeer belangrijk voor het comfort van de gebouwen en voor optimalisering van het energieverbruik. Deze takken die specifiek zijn voor de bouwsector en de fabrikanten, beleven een snelle evolutie, vooral door de almaar hogere prijzen voor klassieke energie in Europa. Een van de belangrijkste uitdagingen voor die markt ligt nochtans in het scheppen van een "kritieke massa" die volstaat om deze nieuwigheden door te voeren in de dagelijkse praktijk van de renovatie.

Het systeem van de Energiepremies past in de logica van de subsidies die worden verleend aan energie-investeringen. Het moedigt mensen die aan een renovatie- of nieuwbouwproject beginnen aan om ambitieuze energieprestaties voor hun vastgoed na te streven. Zo wordt de Brusselse constructie- en renovatiemarkt naar een hoger niveau getild.

⁴ Energiebalans van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 2019 – Samenvatting – Oktober 2021

Het systeem van de Energiepremies helpt om performante investeringen op lange termijn te realiseren en mikt op investeringen van hoge kwaliteit, die dus niet na 5, 10 of 15 jaar achterhaald zullen zijn terwijl ze een veel langere levensduur hebben voor men ze vervangt (bv. dakisolatie). Het aangeboden "ruggensteuntje" van de premies biedt de mensen de kans om beter dan gemiddeld te doen wat energie betreft. In het perspectief van een onvermijdelijke stijging van de energieprijzen en de noodzaak om de uitstoot van broeikasgassen drastisch te beperken tegen 2050, is het een goed beleid om de investeringen te ondersteunen die vandaag al aan die uitdagingen beantwoorden.

Het systeem van de Energiepremies speelt ook een indirecte rol van economische stimulans, door te zorgen voor een indirecte ondersteuning aan de overstap – of vermenigvuldiging – van ondernemingen die kiezen voor innovatie door de opleiding van de betrokken werknemers en ondernemers te vergroten, technische werkgelegenheid, lokaal en weinig delokaliseerbaar. Door een beroep te doen op een vakman garandeert men ook een correcte en veilige uitvoering, met een beperkte milieu-impact van de werken en/of installaties.

1.3 ONDERSTEUNING VAN DE UITVOERING VAN DE VEELEISENDE EUROPESE ENERGIEWETGEVING

De tool Energiepremies is ook een nuttige hulp voor de uitvoering van een wetgeving en voor de naleving ervan.

De lancering van de EPB-reglementering voor de verwarming is een mooi voorbeeld. Vanaf 2012 werd de premie voor de verwarmingsketel gekoppeld aan de gunstige oplevering van de installatie door een installateur met EPB-erkenning. Dit heeft geleid tot meer erkenningsaanvragen bij de verwarmingsinstallateurs, meer belangstelling en informatie vanwege particulieren voor deze wetgeving en een betere kwaliteit van de installaties.

1.4 KORTOM ...

Kortom, het systeem van de Energiepremies biedt veel verschillende voordelen:

- Milieueffecten: bijdrage tot vermindering van de CO₂-uitstoot door optimalisering van de energie-efficiëntie van de gebouwen.
- Sociale effecten: vermindering van het energieverbruik en dus van de facturen; optimalisering van de renovatiekosten voor duurzame energie voor de bouwheren; beter comfort van gebouwen, al dan niet bewoond door de eigenaar; hulp bij de toepassing van de Europese wetgeving inzake energie-efficiëntie;
- Economische effecten: ontwikkeling/uitbreiding van de energieperformante en -innovatieve renovatiemarkt; valorisatie van de R&D ter zake;
- (Indirecte) effecten voor de werkgelegenheid: behoud en creatie van jobs in de sector van de energieperformante renovatie, lokale werkgelegenheid, officieel, weinig of niet delokaliseerbaar;

2. HET HUIDIGE WETTELIJKE EN BUDGETTAIRE KADER

Het systeem van de Energiepremies behoort tot de groep openbare ondersteuning voor rationeel energiegebruik. Deze wordt financieel gevoed door heffingen op de inkomsten van de gas- en elektriciteitsdistributienetbeheerders⁵ gestort in het Begrotingsfonds voor Energiebeleid.

⁵ Wegens hun verplichting tot openbare dienstverlening

Het systeem werd tussen 2004 en 2011 door SIBELGA toegepast maar wordt nu technisch en administratief beheerd door Leefmilieu Brussel.

Het systeem wordt juridisch omkaderd door de herziening van de verordeningen van 20/07/2011 (verordeningen tot wijziging van die van 19/07/2001 - ELEK en 01/04/2004 - GAS) betreffende de organisatie van de elektriciteits-/gasmarkt in het BHG en het BBHR van 09/02/2012 betreffende de toekenning van financiële steun op het vlak van energie.

Concreet steunt de uitvoering van het systeem op 3 pijlers:

- Het **jaarlijkse uitvoeringsprogramma** dat het premiestelsel bepaalt en dat het jaarlijks toegekende budget voor het systeem omvat;
- De **budgettaire machtiging** die de beschikbare bedragen voor het systeem bepaalt (onder voorbehoud van inbreng van het Fonds);
- Het **protocolakkoord tussen de minister met Energie in zijn bevoegdheden, de minister met Begroting in zijn bevoegdheden en de bevoegde Inspecteur van Financiën betreffende de begrotingscontrole van de financiële steun inzake energie**, dat het begrotings- en boekhoudingsproces voor de uitbetaling van de premies vlotter doet verlopen.

2.1 HET UITVOERINGSPROGRAMMA EN HET JAARLIJKSE PREMIESTELSEL MAKEN EEN DYNAMISCHE OMKADERING VAN HET PREMIESTELSEL MOGELIJK

Het Uitvoeringsprogramma is een document dat jaarlijks wordt goedgekeurd door de regering, en dat het **premiestelsel** bepaalt, d.w.z. de technische, administratieve en financiële voorwaarden voor de toekenning van de premies. De regering herbepaalt hierin de bijbehorende begroting. Het programma en de begroting kunnen onder bepaalde voorwaarden gewijzigd worden in de loop van het jaar⁶. Het Uitvoeringsprogramma geeft het systeem een zekere dynamiek, vermits de jaarlijkse herziening van de technische clausules het mogelijk maakt om nagenoeg in reële tijd de evolutie van energieperformante of aan hernieuwbare energiebronnen gelinkte technologieën te ondersteunen. De herziening van de financiële clausules maakt een relatief snelle reactie op economische schommelingen mogelijk.

Het Uitvoeringsprogramma is een document van enkele bladzijden met een technische bijlage waarin de toekenningsvoorwaarden van het premiestelsel van het beschouwde jaar beschreven worden.

Het premiestelsel dat in een bepaald jaar van kracht is, geldt voor alle premieaanvragen voor werken die in aanmerking komen voor de desbetreffende premie en die tussen 1 januari en 31 december van het bedoelde jaar gefactureerd worden⁷. De aanvragen moeten worden ingediend binnen 4 maanden na de factuur in het stelsel tot 2017, en binnen 12 maanden na de factuur vanaf het stelsel sinds 2018. Indien het beschikbare budget in de loop van het jaar sneller uitgeput dreigt te geraken, publiceert Leefmilieu Brussel een bericht in het Belgisch Staatsblad, in de media die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bestrijken en op de website van het Instituut. Dit bericht vermeldt de periode waarin de betrokken uitgaven in aanmerking blijven komen voor de premie, binnen de grenzen van de budgettaire

⁶De Regering keurt voor 1 oktober van elk jaar het uitvoeringsprogramma voor het volgende jaar goed van de acties met betrekking tot het rationeel gebruik van elektriciteit ten behoeve van alle categorieën van eindgebruikers en plaatselijke dienstverleners waarnaar wordt verwezen in het voorgaande lid, evenals de hieraan gerelateerde begroting. Dit uitvoeringsprogramma omvat de financiële en technische voorwaarden voor het verkrijgen van financiële steun. Het beheer van de toekenning en de betaling van de financiële hulp wordt georganiseerd door het Instituut.

Na advies van Brugel kan de Regering in het lopende jaar wijzigingen aan het uitvoeringsprogramma en het bijbehorende budget goedkeuren."

⁷ De datum van de facturering voor directe premies of de datum van de indiening voor de premietoezeggingen.

enveloppe. Deze periode mag niet korter zijn dan twee weken, te rekenen vanaf de datum van verschijning in het Belgisch Staatsblad.

De wet verplicht een jaarlijkse rapportering over de uitvoering van het programma en de besteding van het budget.

2.2 DE JAARLIJKSE BEGROTINGSMACHTIGING BEPAALT DE BESCHIKBARE BEDRAGEN

De begrotingsmachtiging wordt bepaald door de ordonnantie betreffende de begroting die jaarlijks wordt goedgekeurd. Deze machtiging bepaalt het bedrag dat kan worden vastgelegd/betaald tijdens het begrotingsjaar, op basis van de betreffende basistoewijzingen in de gewestelijke begroting. Diverse toewijzingen betreffen de Energiepremies en verschillen afhankelijk van het type aanvrager (particulieren, verschillende categorieën van aanvragers uit de openbare sector, verschillende categorieën van aanvragers uit de privésector) en het type premie (studie of investering).

Deze basistoewijzingen worden gespijsd door het REG-begrotingsfonds; de begrotingsmachtiging kan hierdoor slechts plaatsvinden (toezegging, gelijktijdige goedkeuring) in de mate de stortingen in dit Fonds effectief plaatsvinden. Dit betekent dat het niet volstaat dat een vastlegging of betaling wordt toegestaan, om ze ook daadwerkelijk uit te voeren: het kan pas gebeuren als het Fonds werkelijk gespijsd wordt.

2.3 HET PROTOCOLAKKOORD ZORGT VOOR EEN RELATIEVE VEREENVOUDIGING VAN HET BUDGETTAIRE EN BOEKHOUDKUNDIGE MECHANISME VOOR DE TOEKENNING VAN DE PREMIES

Gelet op het aantal te behandelen premieaanvragen, is de begrotings- en boekhoudprocedure sinds 2012 onderworpen aan een protocolakkoord van beperkte duur tussen de minister van Energie en de minister van Begroting dat de afhandeling vlotter moet doen verlopen.

Een eerste protocolakkoord dekte de periode van 01/01/2012 tot 31/12/2013; een tweede werd in mei 2014 ondertekend voor het jaar 2014. Het protocol zorgt voor de vastlegging en de gelijktijdige uitkering van de premies (uitkering zonder individueel en voorafgaand vastleggingsvisum van de inspecteur van Financiën of de minister van Begroting⁸). Om de vastlegging en uitkering van de premies te vereenvoudigen en te versnellen werd in 2015 beslist de geldigheid van de protocolakkoorden tot meerdere jaren uit te breiden. Zo werd een protocol opgesteld voor de jaren 2015 tot 2019 en bestrijkt het huidige protocol de periode van 2020 tot 2024. Dankzij deze aanpak kan de betaling van premies sneller beginnen na de heropening van het begrotingsjaar.

3. GLOBALE EVOLUTIE VAN HET PREMIESYSTEEM VAN 2004 TOT 2021

3.1 2021, DE NASLEEP VAN EEN GEZONDHEIDSCRISIS EN HET RESULTAAT VAN DE HERSTELBONUS

De Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft op 3 december 2020 het stelsel van de Energiepremies voor 2021 goedgekeurd met een verhoging van het globale budget tot ongeveer € 28 miljoen. Dit stelsel bouwt voort op de in 2016 aangekondigde continuïteit en richt zich nog steeds op de 3 meest effectieve gebieden (audit, isolatie en verwarming). De stabiliteit van de premiereregelingen van

⁸ De premies zijn toelagen die, buiten dit protocol, individueel goedgekeurd moeten worden door de inspecteur van Financiën of door de minister van Begroting, afhankelijk van de bedragen.

jaar tot jaar zorgt voor continuïteit voor de burgers en maakt het mogelijk de renovatie van gebouwen te plannen.

Slechts twee wijzigingen werden aan het begin van het jaar doorgevoerd:

- De creatie van de premie A2 - TOTEM ontwerpstudie
- De invoering van een bonus voor de afstap van stookolie of steenkool in het kader van de verwarmingspremies

Tijdens de gezondheids crisis van 2020 besloot de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een economisch herstelplan op te zetten om de zwaar getroffen bouwsector te ondersteunen. Men wilde ook meer investeringen in energierenovatie aanmoedigen om de klimaatuitdaging aan te gaan.

In dit kader werd een Energiebonus gecreëerd voor studies en werken waarvan de saldofactuur vanaf 01/09/2020 dateerde. Deze bonus verhoogde de bedragen van bepaalde Energiepremies met 25% en voorzorg ook een extra bonus wanneer drie premies voor werken tegelijk werden aangevraagd. De Energiebonus werd later opgenomen in het stelsel 2021, dus voor elke in dat jaar gedateerde saldofactuur. Deze herstelmaatregel ging gepaard met een bijkomend budget van € 10 miljoen, zodat het totale budget voor 2021 € 28 miljoen bedroeg.

3.2 EVOLUTIE VAN HET JAARLIJKSE AANTAL PREMIES EN DE TOEGEKENDE TOTAALBEDRAGEN

Het statistisch verslag dat sinds 2014 jaarlijks wordt opgesteld, maakt een analyse van het systeem en een onderlinge vergelijking van de stelsels mogelijk. De volgende tabel bevat de gegevens voor de begrotingsjaren.

Tabel 1- Aantal toegekende premies en bedragen, 2004-2021

Begrotingsjaar Energiepremies	Aantal toegekende premies	Toegekende bedragen
2004	1.840	€ 160.200
2005	15419	€ 1.767.486
2006	18.381	€ 3.797.638
2007	15.126	€ 10.399.637
2008	16.489	€ 15.658.545
2009	25.951	€ 34.267.573
2010	16.652	€ 11.441.477
2011	19.526	€ 14.862.834
2012	13.787	€ 12.354.840
2013	15.169	€ 22.370.360
2014	15.528	€ 23.588.272
2015	17.345	€ 20.022.273
2016	10.925	€ 15.868.296
2017	7.642	€ 11.960.607
2018	9.980	€ 14.565.250
2019	10.394	€ 16.995.334
2020	12.980	€ 23.744.743
2021	13.579	€ 26.384.112
TOTAAL	256.653	€ 280.209.477

Bij het begin van 2012 lijkt het voorziene budget ondergebruikt; dit leidt in augustus 2012 tot de goedkeuring van een nieuw stelsel, met substantiële stijging van het bedrag van 5 premies. Het effect van deze stijging van het bedrag van 5 premies is een voortijdige uitputting van het premiestelsel 2013 en een zeer grote schuld op de stelsels 2014 en 2015.

Vanaf 2014 is het premiebedrag sterk gedaald, maar het gebruikte budget kwam overeen met het beschikbare budget. De premies die in 2015 werden betaald, waren deze ingediend in 2015 en ook deze ingediend en goedgekeurd in 2014 die echter niet konden worden uitbetaald.

Vanaf 2016 is het stelsel vereenvoudigd. Sommige premies zijn ook verdwenen (meer bepaald die voor huishoudelektro). De verdwijning van bepaalde premies impliceerde een vermindering van het gebruik van het budget. De intentie was dat nieuwe doelgroepen meer premieaanvragen zouden indienen om het beschikbare budget volledig te gebruiken. Die bedoeling is echter niet te merken in de feiten.

In 2017, in overeenstemming met het streven van de regering naar stabiliteit, bleef het systeem identiek aan dat van 2016, hoewel twee nieuwe doelgroepen aan de lijst van collectiviteiten werden toegevoegd, namelijk de universiteiten en de hogescholen. Desondanks was het totaalbedrag aan toegekende premies dat jaar 30% lager dan het voorgaande jaar en werd slechts de helft van het oorspronkelijk beschikbare budget gebruikt.

In 2018 steeg het aantal toegekende premies met 30% ten opzichte van 2017. Twee derde van het beschikbare budget werd gebruikt, wat een stijging betekent van ongeveer 22%, opnieuw in vergelijking met het voorgaande jaar.

In 2019 steeg het aantal toegekende bonussen slechts met 4% ten opzichte van het voorgaande jaar, terwijl het bedrag met 17% toenam. Meer dan 75% van het voor de premies beschikbare budget werd gebruikt en de verschillende verbeteringen en verhogingen van de bedragen begonnen hun effect te tonen.

In 2020 lagen de premies weer op het niveau van voor de vereenvoudiging van 2016. Ze stegen met 25% in aantal en met 40% in bedrag. Het beschikbare budget werd dat jaar volledig gebruikt.

In 2021 zette de stijging van zowel het aantal premies als het bedrag door, met resultaten die 10% hoger liggen dan in 2020. Men stelt vast dat het voor dit jaar beschikbare budget bijna volledig werd gebruikt.

3.3 DE EVOLUTIE VAN DE TECHNISCHE KEUZES DIE DOOR DE PREMIEMOGELIJKHEDEN WORDEN GEDEKT

Tot 2015 beoogden de premies vooral de isolatie van gebouwen, voorts de installatie van performante systemen en apparaten (verwarming, sanitair warm water, verlichting, huishoudelektro) en tot slot investering in hernieuwbare energie.

In 2016 vond een hervorming van de premies plaats met een nieuw stelsel dat hogere premies toekende aan collectiviteiten, en dat werd herschikt op de drie categorieën van prioritaire maatregelen voor de energie-efficiëntie van de gebouwen, zoals geïdentificeerd in het Gewestelijk Plan Lucht-Klimaat-Energie, namelijk: audit, isolatie en warmte (zonnepanelen en zonneboilers).

Dankzij de jaarlijkse herziening van het stelsel kan dit inderdaad worden afgestemd op de beste technologieën die beschikbaar zijn op de markt.

3.4 MATE WAARIN SINDS 2011 REKENING WORDT GEHOUDEN MET HET INKOMENSNIIVEAU VAN DE AANVRAGERS EN DE RVOHR-ZONE

Sinds 2011 wordt bij de berekening van de toegekende premiebedragen rekening gehouden met 3 inkomenscategorieën: de basiscategorie (A), de categorie van de gemiddelde inkomens (B) en de categorie van de lage inkomens (C). De aanvragers uit categorieën B en C krijgen bonussen in verhouding tot aanvragers uit de basiscategorie (categorie A).

3.4.1 PREMIECATEGORIEËN VOLGENS INKOMEN

Voor alle premies voor werken of investeringen voor een woongebouw worden drie bedragen vastgelegd naargelang van de categorie waartoe de aanvrager behoort:

- Categorie A – basisinkomen
- Categorie B – gemiddeld inkomen
- Categorie C – laag inkomen

De categorie wordt bepaald op basis van de som van de globaal en afzonderlijk belastbare inkomens van de aanvrager en van elke persoon ouder dan 18 jaar, opgenomen in de gezinssamenstelling zoals minder dan 3 maanden vóór indiening van de premieaanvraag afgeleverd door het gemeentebestuur.

In het begin kwamen de inkomensgrenzen per categorie min of meer overeen met de bestaande gezinsinkomensgrenzen die van kracht waren voor renovatiepremies. De plafonds werden vervolgens herzien in functie van de gezinssamenstelling (leeftijd van de aanvrager, alleenstaande, getrouwd of samenwonend, aantal personen ten laste) en het gezamenlijk inkomen van alle personen ouder dan 18 jaar die deel uitmaken van dit gezin. In januari 2016 werden de inkomensplafonds opnieuw herzien om ze in overeenstemming te brengen met die voor de renovatiepremies.

a) Begunstigden van de premies van categorie A (basiscategorie)

Standaard behoren alle aanvragers tot deze categorie.

b) Begunstigden van premies van categorie B (gemiddeld inkomen)

Het betreft gezinnen (natuurlijke personen) met een inkomen tussen 35.782,80 €/jaar en 71.565,60 €/jaar voor een alleenstaande, of tussen 50.782,80 €/jaar en 86.565,60 €/jaar voor een koppel⁹.

c) Begunstigden van categorie C (laag inkomen)

Het gaat om:

- Gezinnen (natuurlijke personen) met een inkomen lager dan, of gelijk aan 35.782,80 €/jaar voor een alleenstaande of 50.782,80 €/jaar voor een koppel;
- Sociale Verhuurkantoren (SVK's) of personen die een huurovereenkomst met hen hebben afgesloten;
- Openbare Vastgoedmaatschappijen;
- Het Woningfonds;
- Personen die een Leefloon van het OCMW ontvangen;
- Rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming (RVT);
- "Beschermd afnemers"¹⁰;
- Eigenaars-verhuurders¹¹;
- Collectiviteiten¹²;
- Mede-eigendommen¹³.

d) Verhogingen van de inkomensgrenzen van de huishoudens

De inkomensgrenzen voor categorieën B en C worden:

⁹ Echtgenoot/echtgenote of samenwonende(n) ouder dan 18 jaar, zoals vermeld in de gezinssamenstelling die minder dan 3 maanden voor de datum van indiening van de premieaanvraag werd afgeleverd door het gemeentebestuur.

¹⁰ Het betreft residentiële klanten met onbetaalde schulden die in gebreke zijn gesteld door hun commerciële energieleverancier, en die erkend zijn door SIBELGA

¹¹ De eigenaars-verhuurders met een huurcontract van ten minste drie jaar en die een van de eerste drie aanbevelingen van het EPB-certificaat uitvoeren.

¹² Uitsluitend indien het gebouw als geheel enkel door een collectiviteit wordt gebruikt.

¹³ Rechtspersonen van wie de juridische vorm een "vereniging van mede-eigenaars" is.

- Verhoogd met € 5.000 indien de aanvrager (of aanvragers als het om een koppel gaat) minstens 35 jaar is/zijn op de aanvraagdatum;
- Verhoogd met € 5.000 per persoon die fiscaal ten laste is zoals vermeld op het aanslagbiljet "Belasting op natuurlijke personen en aanvullende belastingen" van de Belastingdienst.

3.4.2 DE RVOHR-BONUS (INCLUSIEF DE WIJKCONTRACTEN EN DE ZSH-ZONE)

Volledig residentiële gebouwen die in een RVOHR-zone liggen. (Ruimte voor Versterkte Ontwikkeling van de Huisvesting en de Renovatie) of in een ZSH. (Zone voor Stedelijke Herwaardering) genieten automatisch een verhoging van 10% van het premiebedrag. De plafonds voor de Energiepremies blijven van kracht.

DEEL I: ANALYSE VAN DE PREMIES DIE WERDEN TOEGEKEND IN HET BEGROTINGSJAAR 2021

1. DE GLOBALE RESULTATEN VAN BEGROTING 2021: GOEDGEKEURDE PREMIEAANVRAGEN, GOEDGEKEURD TOTAALBEDRAG

Tussen 1 januari en 31 december 2021 werden 13.579 premieaanvragen toegekend op begrotingsjaar 2021, voor een totaalbedrag van € 26.384.112.

De premies van de begroting 2021 waren verdeeld over 13.552 "directe premies" en 27 "premietoezeggingen". Het goedgekeurde totaalbedrag voor de toezeggingen bedroeg 821.861 euro.

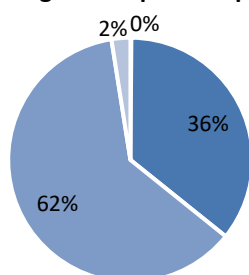
Zoals reeds gezien, zijn de premies sinds 2016 gegroepeerd in drie grote technologische categorieën: studies, isolatie/ventilatie en efficiënte verwarming.

Tabel 2 - Opsplitsing van de premies volgens categorie, aantal en bedrag

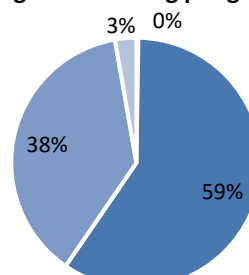
Premiecategorie		Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
		#	%	€	%
A	Energiestudies	17	<1%	€ 69.033	<1%
B	Isolatie en ventilatie	4.839	36%	€ 15.649.200	59%
C	Efficiënte verwarming	8.385	62%	€ 9.940.742	38%
	Andere ¹⁴	338	2%	€ 725.136	3%
Totaal		13.579	100%	€ 26.384.111	100%

Figuur 1 - Opsplitsing van het aantal premies en de toegekende totaalbedragen per premie categorie

Aantal toegekende premies per gezin

Toegekend bedrag per gezin

Uit de cijfers blijkt dat de premies voor efficiënte verwarming het meest in trek zijn, op de voet gevolgd door de premies voor isolatie en ventilatie. De premies voor verwarming en isolatie/ventilatie zijn samen goed voor 97% van de totale toegekende premies. Op het niveau van de bedragen is de

¹⁴ Dit is de Bonus Meerdere Werken (BMW), die deel uitmaakt van de Herstelbonus.

isolatie/ventilatie de koploper met 59% van het totaal van de toegekende bedragen. Deze trend zet sinds 2018 door, maar wordt gekenmerkt door een jaarlijkse daling ten gunste van de verwarmingspremies.

2. TECHNOLOGIEËN DIE DE VOORKEUR GENIETEN

Tabel 3 - Opsplitsing van de premies per type, aantal en uitgekeerd bedrag

Premiecategorie		Type premie		Toegekende premies 2021	
				# premies	€ toegekend
A	Energiestudies	A1	Energieaudit	17	€ 69.033
B	Isolatie en ventilatie	B1	Dakisolatie	1.600	€ 6.928.950
		B2	Muurisolatie	816	€ 5.628.212
		B3	Vloerisolatie	311	€ 512.182
		B4	Superisolerende beglazing	1.808	€ 903.064
		B5	Efficiënte ventilatie	304	€ 1.676.793
C	Efficiënte verwarming	C1	Verwarmingsetel	4.434	€ 6.825.060
		C3	Temperatuurregeling	3.466	€ 780.153
		C4	Warmtepomp – Verwarming	26	€ 700.737
		C5	Warmtepomp – Sanitair warm water	36	€ 56.124
		C6	Gezamenlijke verbuizing	189	€ 1.538.468
		C7	Zonneboiler	5	€ 17.420
		C8	Periodieke EPB-controle	229	€ 22.782
	Andere	BMW	Bonus Meerdere Werken	338	€ 725.136
Totaal				13.579	€ 26.384.112

Net als de afgelopen twee jaar blijft de premie B1 – Dakisolatie in 2021 bedragsgewijs het meest toegekend. In vergelijking met 2020 zijn de bedragen die worden toegekend voor de premie B1 – Dakisolatie echter aanzienlijk lager, met een daling van bijna 900.000 euro, oftewel 11%.

Het jaar 2021 wordt gekenmerkt door een stijging van het bedrag van de premie C1 – Verwarmingsetel met 9% en een stijging van de premie B2 – Muurisolatie met 8%.

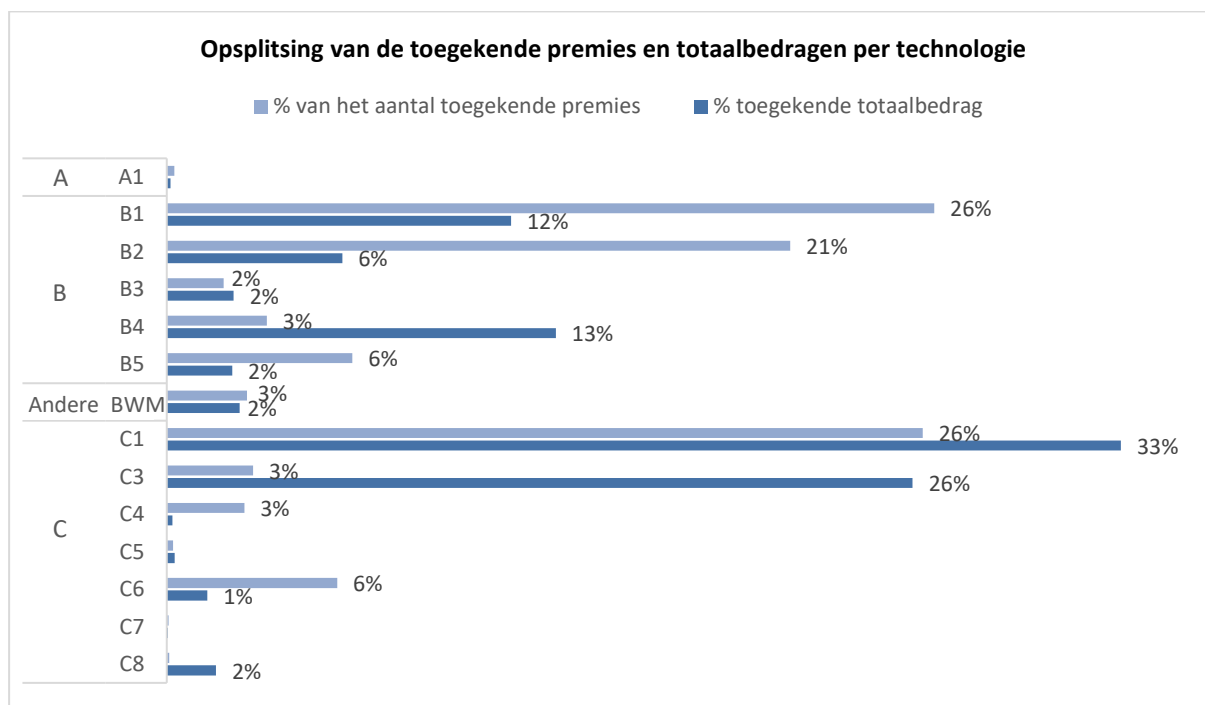
Voor het tweede opeenvolgende jaar overschrijdt de premie C6 – Gezamenlijke verbuizing een toegekend bedrag van € 1 miljoen.

Er is ook een stijging met meer dan 40% van de toegekende bedragen voor de premie B5 - Efficiënte ventilatie, voor een totaal van meer dan € 1,6 miljoen.

Wat het aantal toegekende premies betreft, is de premie C1– Verwarmingsetels het populairst, gevolgd door de premie C3 – Temperatuurregeling en de premie B4 – Superisolerende beglazing. In 2020 kwam de premie B1 – dakisolatie op de derde plaats, op de voet gevolgd door de premie B4 – Superisolerende beglazing.

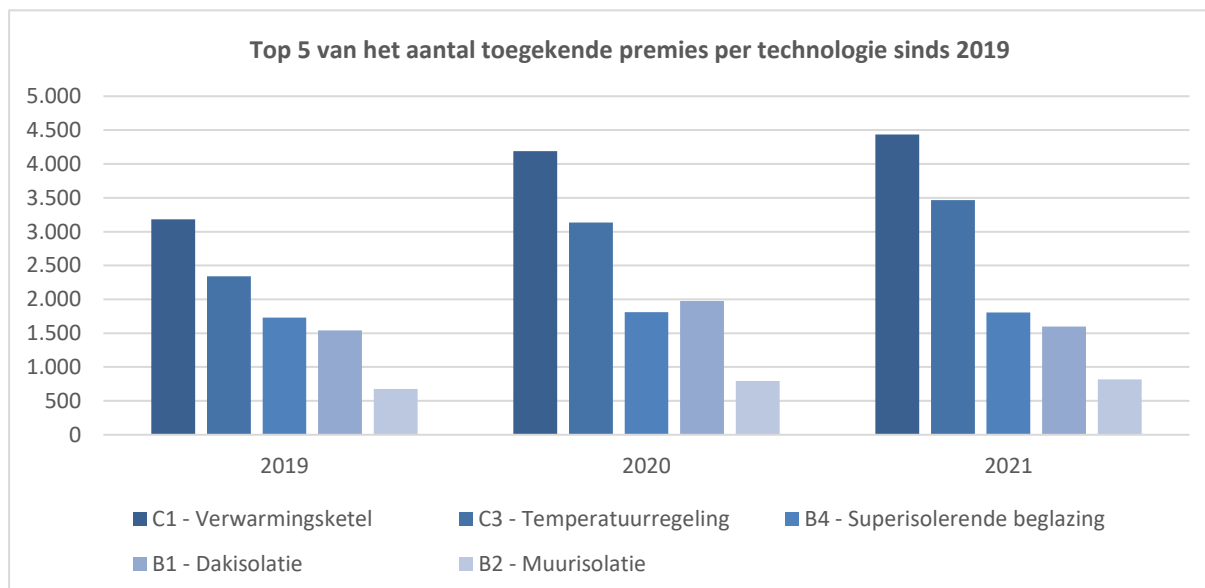

Figuur 2 - Opsplitsing van de toegekende premies en totaalbedragen per technologie

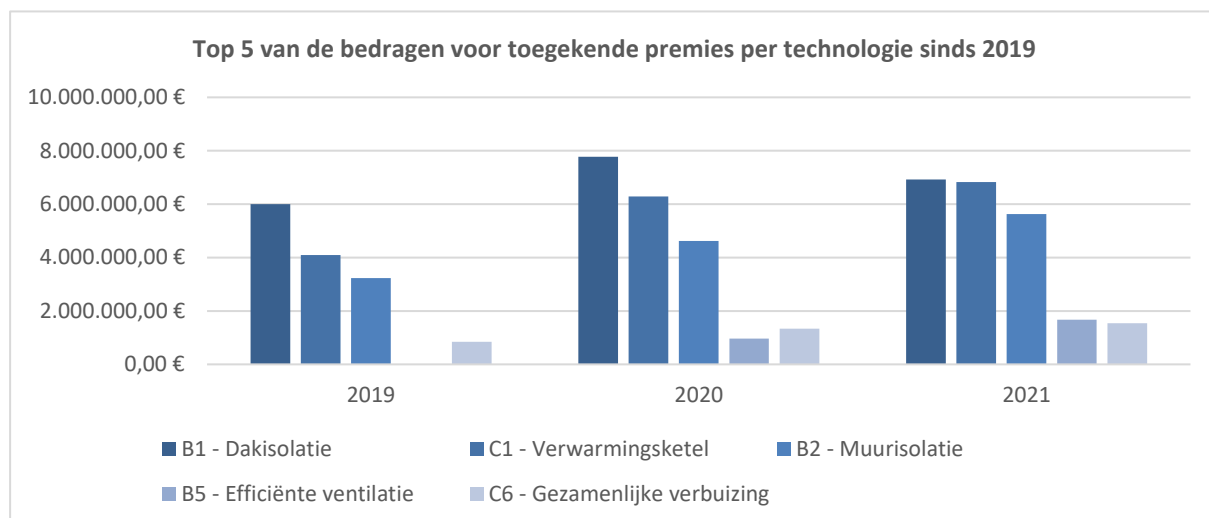
De volgende cijfers tonen de top 5 van de toegekende premies per technologie tussen 2019 en 2021, naar aantal en bedrag. Sinds enkele jaren is de top 5 van de premies in termen van aantallen identiek gebleven. Er was echter een lichte stijging van het aantal dossiers C1 – Verwarmingsketel en C3 – Temperatuurregeling, en een daling van het aantal dossiers B1 – Dakisolatie.

Figuur 3 - Top 5 van het aantal toegekende premies per technologie sinds 2019

Tegelijkertijd is er, wat het toegekende bedrag betreft, een daling van de premie B1 – Dakisolatie ten opzichte van 2020. De bedragen die worden toegekend voor de premies C1 – Verwarmingsketel en B2 – Muurisolatie blijven aanzienlijk stijgen.

Figuur 4 - Top 5 van de bedragen voor toegekende premies per technologie sinds 2019

DE BONUS VOOR NATUURLIJK ISOLATIEMATERIAAL

De bonus voor natuurlijk isolatiemateriaal wordt toegekend als de gebruikte isolatielaag of -lagen voor meer dan 85% uit hernieuwbare materialen bestaat of bestaan. Het bevordert het gebruik van natuurlijk isolatiemateriaal voor de premies B1 – Dakisolatie, B2 – Muurisolatie en B3 – Vloerisolatie. De toekenning van deze bonus betreft respectievelijk 12%, 7% en 5% van het aantal bovenvermelde toegekende premies. Wat de geïsoleerde oppervlakte betreft, zijn de verhoudingen vergelijkbaar: 8%, 4% en 5% van de totale geïsoleerde dak-, gevel- en vloeroppervlakken waren met natuurlijk materiaal geïsoleerd.

DE BONUS ENERGIEPREMIE

In 2020 werd een nieuwe bonus ingevoerd: de bonus Energiepremie. Hij ging in op 01/09/2020 en werd toegekend tot het eind van het jaar 2021. Deze bonus omvat:

- Een verhoging met 25% ten opzichte van 2020 van het bedrag van de premies voor energieaudit en de isolatiepremie voor de categorie C;
- Een verhoging tegenover 2020 met 50% van de bonus voor natuurlijk isolatiemateriaal voor alle inkomenscategorieën;
- De invoering van een bonus voor de uitvoering van meerdere werken, met 10% op het totale premiebedrag voor de categorieën A en B en 20% voor de categorie C.

In 2020 bedroeg het effect van deze bonus op de begroting 100.000 euro.

In 2021 neemt de toekenning van de bonus Energiepremie aanzienlijk toe tot bijna € 2,4 miljoen.

Tabel 4 - Aantal en bedrag van de premies waarop de bonus Energiepremie betrekking heeft in 2021

Type premie	Aantal premies	Impact op de begroting
A1 Energieaudit	10	€ 8.135
B1 Dakisolatie	588	€ 1.523.479
B2 Muurisolatie	292	
B3 Vloerisolatie	95	
B4 Superisolerende beglazing	649	

	Bonus natuurlijk isolatiemateriaal	263	€ 95.978
BMW	Bonus Meerdere Werken	338	€ 725.136
Totaal			€ 2.352.746

3. DE ENERGIEPREMIES EN DE BRUSSELSE GEBOUWEN

Dit hoofdstuk geeft een analyse van alle Energiepremies in het begrotingsjaar 2021, hetzij 13.579 premies die goed zijn voor een totaalbedrag van 26.384.112 euro.

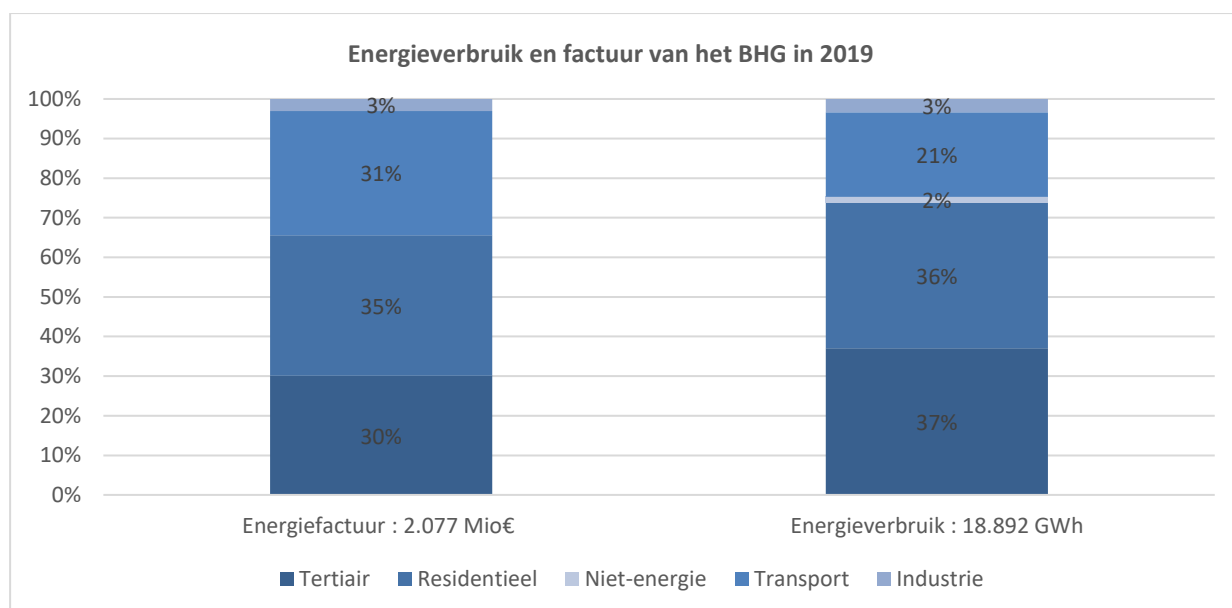
3.1 INLEIDING: DE BRUSSELSE GEBOUWEN¹⁵ EN HUN ENERGIEVERBRUIK¹⁶

Brussel telt momenteel **194.870 gebouwen**, (1 januari 2021), waarvan 164.976 residentiële (85%) en 29.894 niet-residentiële gebouwen (15%). Van deze residentiële gebouwen zijn momenteel ongeveer **592.942 wooneenheden**. De meeste daarvan bevinden zich in opbrengstgebouwen.

In 2019 bedroeg het totale energieverbruik in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 18.891 GWh, waarvan 73% toegeschreven aan de gebouwen.

De energiefactuur van het gewest liep op tot € 2.077 miljoen, waarvan ongeveer 65% voor de gebouwen.

Figuur 5 - Energieverbruik en factuur van het BHG in 2019 – Verdeling per economische sector

¹⁵ Gegevens BISA en STATBEL (1 januari 2021)

¹⁶ Energiebalans 2020 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – Mei 2022

3.2 TYPES EN FUNCTIES VAN DE BETREFFENDE GEBOUWEN

De Energiepremies worden hoofdzakelijk toegekend voor de verbetering van de energieprestaties van woningen, wat blijkt uit zowel het aantal premies (98%) als het toegekende totaalbedrag (92%), zoals weergegeven in de onderstaande tabel.

Tabel 5 - Opsplitsing van de premies volgens gebouwtipe

Gebouwtipe	Statistieken 2021 ¹⁶		Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
	# gebouwen	# eenheden	#	%	€	%
Eengezinswoning	126.664	207.232	6.013	44%	€ 7.898.025	30%
Appartementsgebouw	38.312	340.578	7.323	54%	€ 16.353.273	62%
Niet-residentieel gebouw	29.912	45.132	243	2%	€ 2.132.813	8%
Totaal	194.870		13.579		€ 26.384.112	

De verdeling residentieel/niet-residentieel is nagenoeg hetzelfde als in de voorbije jaren.

In verband met de gebouwtipes en -functies kunnen de beschikbare gegevens echter onbetrouwbaar zijn, want de invoer is gebaseerd op de inlichtingen van de aanvrager. Dat kan leiden tot verscheidene situaties of ondervragingen, met name:

- In het geval van een vrijstaande, tot verschillende wooneenheden omgebouwde eengezinswoning (flat of appartement op de zolder): gaat het om een eengezinswoning of een appartementsgebouw?
- In het geval van een appartementsgebouw, heeft de aanvrager de keuze om een aanvraag in te dienen voor elke wooneenheid afzonderlijk, ofwel om een enkele aanvraag in te dienen voor de volledige mede-eigendom. In het eerste geval is het mogelijk om voor eenzelfde gebouw negen premieaanvragen in te dienen (gemiddeld aantal wooneenheden per woning volgens BISA); in het tweede geval is er maar één aanvraag voor het geheel.
- In het geval van een gebouw met verschillende functies (bijvoorbeeld handelszaak en woning) wordt de bestemming van het gebruik bepaald al naargelang van het hoofdgebruik van het gebouw. De aanvrager dient echter niet altijd juist volgens deze verhouding in. Zo zou hij ervoor kunnen kiezen zijn premie voor zowel een tertiair als een residentieel gebouw aan te vragen.

Sinds 2017 en het gebruik van het onlineformulier op IRISbox wordt de aanvrager geholpen bij het invoeren van de juiste bestemming in functie van het hoofdgebruik van het gebouw. De invoering van het enige formulier en de toevoeging van een nieuw aanvinkvakje voor 'appartement' leveren bovendien meer betrouwbare statistieken op.

Samenvattend, op basis van de gegevens die momenteel gecodeerd zijn, kunnen we geen sluitende conclusie trekken wat betreft het preferentiële gebruik van premies voor eengezinswoningen of appartementsgebouwen. Dankzij de middelen die er kwamen om de aanvrager te helpen zijn dossier in te vullen, zijn ze evenwel steeds nauwkeuriger. Bovendien komt de opsplitsing van het toegekende bedrag per bestemming wel degelijk overeen met de opsplitsing van de eenheden (eengezinswoning, appartement en niet-residentieel eenheid) op het grondgebied van Brussel. Ongeveer 35% van de eenheden in Brussel zijn namelijk eengezinswoningen en ontvangen 30% van het premiebedrag.

3.3 RENOVATIE EN NIEUWBOUW

De aanvrager moet op het formulier aanduiden of de premie bestemd is voor nieuwbouw of renovatie. De meeste premies worden enkel uitgekeerd voor renovaties.

Sinds het schrappen van de meerderheid van de beschikbare premies voor nieuwbouw, zoals premie B10 (passief of lage-energie) en B5 (groendak), die het gros uitmaakten van de premies voor nieuwbouw in 2016 (63% van het aantal en 89% van het toegekende budget), is de premiegraad voor nieuwbouw heel laag tot quasi nihil, ondanks dat er nog drie premies bestaan die ook openstaan voor gebouwen van minder dan 10 jaar: C4 - Warmtepomp (verwarming), C5 – Warmtepomp (sanitair warm water) en C7 - Zonneboiler.

Dit jaar werd slechts één premie toegekend voor nieuwbouw, wat overeenkomt met minder dan 0,01% van het totale aantal toekenningen en 0,02% van het totale toegekende bedrag. Het betreft een premie C4 - Warmtepomp (verwarming) van 5.225 euro.

4. WIE KRIJGT DE PREMIES? ANALYSE PER BELANGRIJKSTE ACTIVITEITENSECTOREN: HUISHOUDENS, OVERHEID, PRIVAAT EN VZW'S

4.1 ALGEMENE RESULTATEN

Op het aanvraagformulier moet de premieaanvrager kiezen uit 21 van activiteitensectoren¹⁷ die het type van de aanvrager beschrijven dat het best met zijn situatie overeenkomt. Voor de goede leesbaarheid van dit verslag werden de premies gegroepeerd in vier belangrijke activiteitensectoren:

- **Huishoudens:** een belangrijke groep aanvragers die doorgaans een premie voor een residentieel goed aanvraagt (eengezinswoning of appartementsgebouw). Aan deze categorie werden ook de aanvragen van mede-eigenaars of gebouwenbeheerders toegevoegd.
- **Privésector:** deze categorie omvat zowel de privébedrijven als de vrije scholen.
- **Openbare sector:** deze categorie omvat ook andere entiteiten zoals de gemeenten, de OCMW's, de OVM's, de overheidsdiensten, enz. maar niet de vzw's.
- **Vzw's:** de vzw's vertegenwoordigen een categorie op zich, wat een betere analyse van de gegevens van deze sector mogelijk maakt.

Tabel 6 - Opsplitsing van de premies volgens belangrijke activiteitensectoren

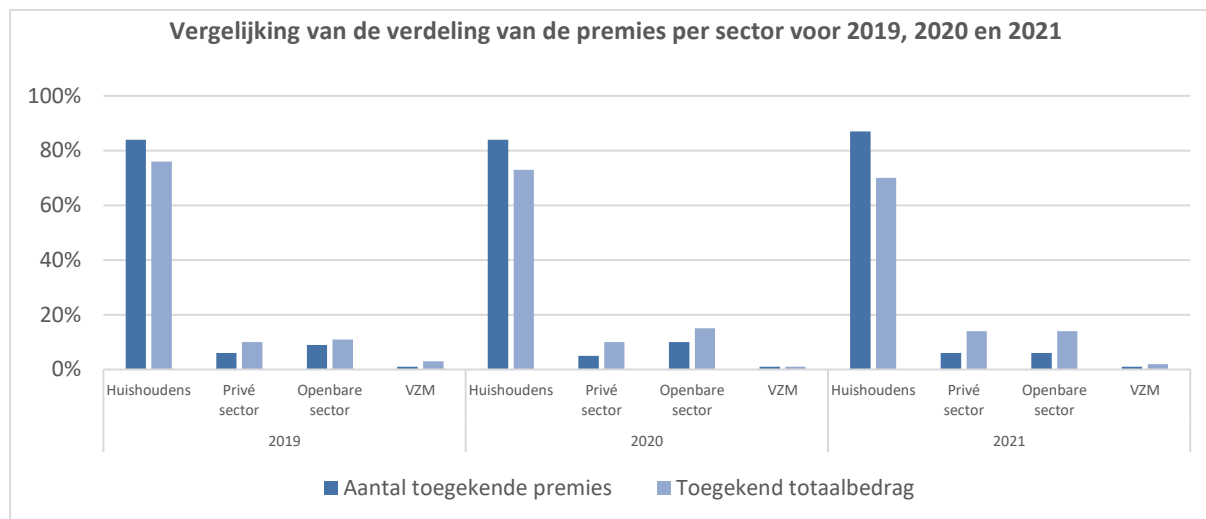
Aanvragers	Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
	#	%	€	%
Huishoudens	11.736	87%	€ 18.476.972	70%
Privésector	838	6%	€ 3.718.577	14%
Openbare sector	844	6%	€ 3.760.094€	14%
Vzw	161	1%	€ 428.466	2%
Totaal	13.579		€ 26.384.112	

¹⁷ Deze activiteitensectoren zijn gekoppeld aan de economische codes waarvan de indeling is opgelegd bij Verordening (EG) nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni 1996 die de uitgaven en inkomsten aangeeft.

Een overweldigende meerderheid van de premies gaat naar huishoudens: 87% van alle premies, voor 70% van het totale toegekende bedrag. Deze tendens is stabiel in vergelijking met voorgaande jaren, zowel wat het aantal als het bedrag betreft.

Figuur 6 - Vergelijking van de verdeling van de premies per sector voor 2019, 2020 en 2021

4.2 DE HUISHOUDENS ONDER DE LOEP

4.2.1 TECHNOLOGISCHE KEUZES: DE MEEST TOEGEKENDE PREMIES ZIJN VOOR DE VERVANGING VAN HET VERWARMINGSSYSTEEM EN SUPERISOLERENDE BEGLAZING

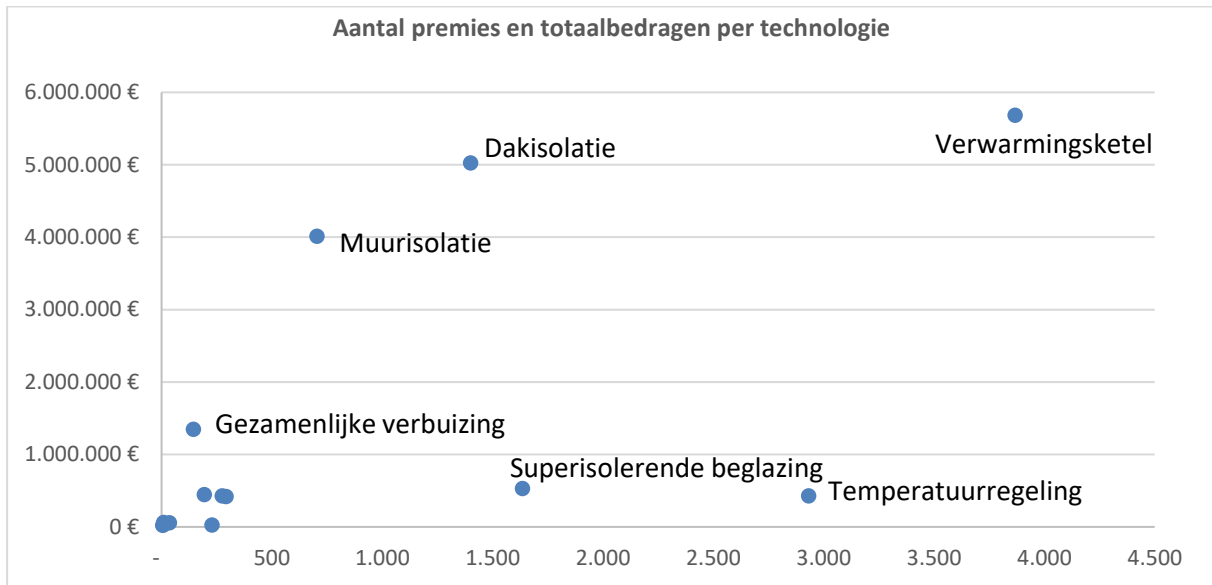
Voor de huishoudens blijft de top 3 ongewijzigd ten opzichte van de afgelopen jaren, zowel voor het aantal toegekende premies als voor het bedrag.

Het grootste aantal premieaanvragen gaat nog steeds naar condensatieketels (33%), gevolgd door temperatuurregeling (25%), op zijn beurt gevolgd door de plaatsing van superisolerende beglazing (14%).

Net als in 2020 is de premie voor condensatieketels met 31% de meest toegekende premie vanuit budgettair oogpunt, gevolgd door de dakisolatie met 27% van het totaalbedrag. De top 3 van premies wordt afgesloten door de muurisolatie met 21%, deze drie premies vertegenwoordigen samen bijna 80% van het toegekende budget.

Figuur 7 - Aantal premies en totaalbedragen voor gezinnen, per technologie

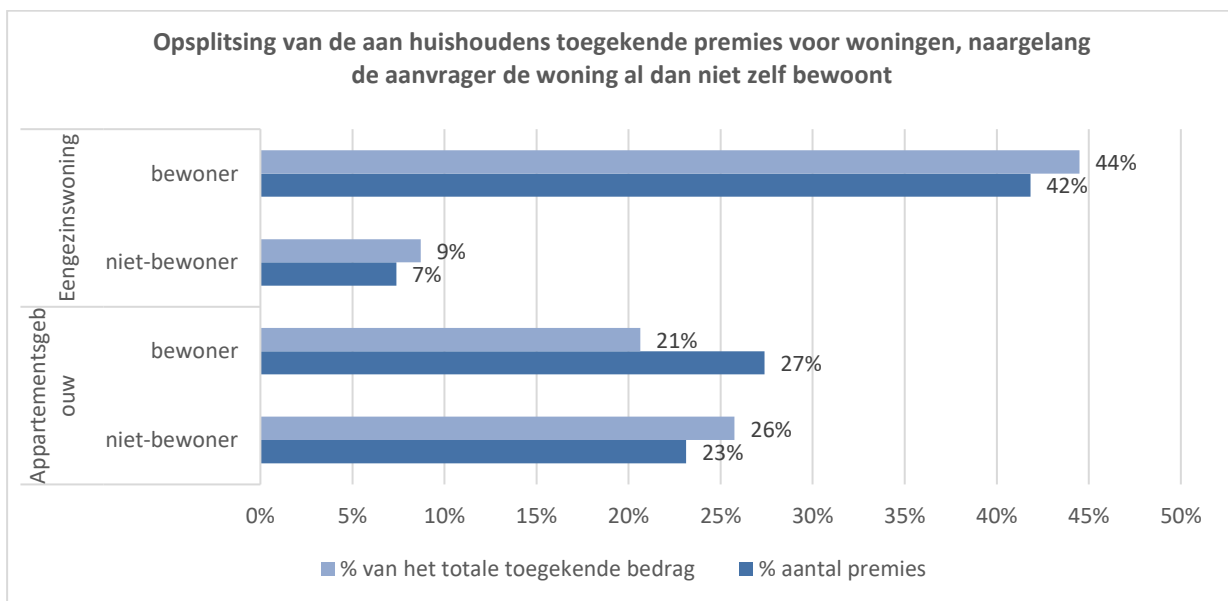

4.2.2 OPSPLITSING BEWONER / NIET-BEWONER

De notie 'bewoner/niet-bewoner' is gebaseerd op het gegeven dat het adres waarop de werken plaatsvinden al dan niet hetzelfde is als het adres van de aanvrager. Deze waarde is enkel indicatief, omdat de aanvrager in vele gevallen (totale renovatie bijvoorbeeld) zijn nieuwe woning betreft na voltooiing van de werken, wat dus een vertekend beeld geeft. Bovendien worden de meeste aanvragen voor verenigingen van mede-eigenaars ingediend door de gebouwbeheerders. In dat geval kan het adres van de werken nooit hetzelfde zijn als het adres van de aanvrager, die de woning 'niet bewoont', terwijl de eigenaar van de woning in kwestie wél ter plaatse woont of zal wonen na de werken.

Onderstaande grafiek houdt geen rekening met verenigingen van mede-eigenaars, gebouwbeheerders of residenties, wat een realistischer beeld geeft.

Figuur 8 - Opsplitsing van de aan huishoudens toegekende premies voor woningen, naargelang de aanvrager de woning al dan niet zelf bewoont

Een huishouden vraagt vooral premies aan voor het goed dat het bewoont (69%) ten aanzien van het goed dat het niet bewoont. Een groot deel van deze huishoudens bewoont een eengezinswoning.

Het gemiddeld toegekende bedrag verschilt echter sterk naargelang het gezin het goed bewoont (€ 1.113) of niet bewoont (€ 1.336). De vraag rijst dan ook wat de bedoeling van de niet-bewonende aanvrager is: is hij van plan om het goed te bewonen nadat de werken voltooid zijn, of wil hij het verhuren?

Sinds 2016 hebben eigenaars-verhuurders toegang tot de voorkeurscategorie. Voor het budget van 2021 gaat het om 416 aanvragen ter waarde van 754.794 euro (zie punt 5.2)

4.3 DE OPENBARE SECTOR ONDER DE LOEP

4.3.1 ALGEMENE RESULTATEN

Bij de aanvragers van de openbare sector worden de besturen, openbare diensten, overheidsbedrijven en instellingen van openbaar nut gerekend.

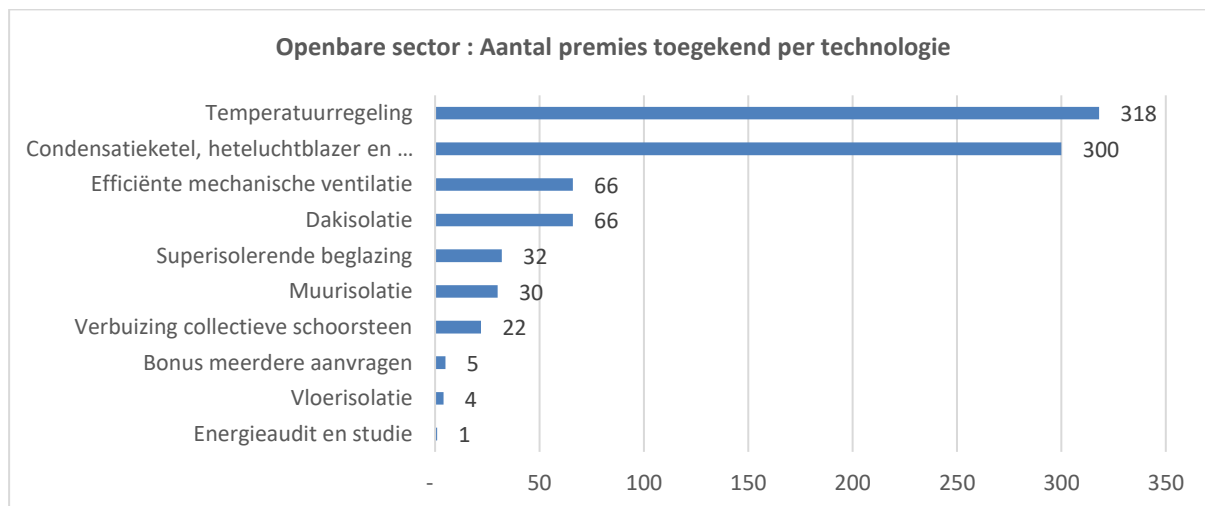
Tabel 7 - Opsplitsing van de premies volgens het type openbare sector (aantal en bedrag)

Openbare sector	Aantal toegekende premies	Toegekend totaalbedrag
Franse Gemeenschap	2	€ 2.960
Gemeente	27	€ 294.013
OCMW	4	€ 199.843
School Franse Gemeenschap	2	€ 2.960
School Nederlandstalige Gemeenschap	3	€ 57.568
Overheidsbedrijf	776	€ 3.155.424
Woningfonds	31	€ 44.405
Federale overheid	1	€ 5.884
Totaal	844	€ 3.760.097

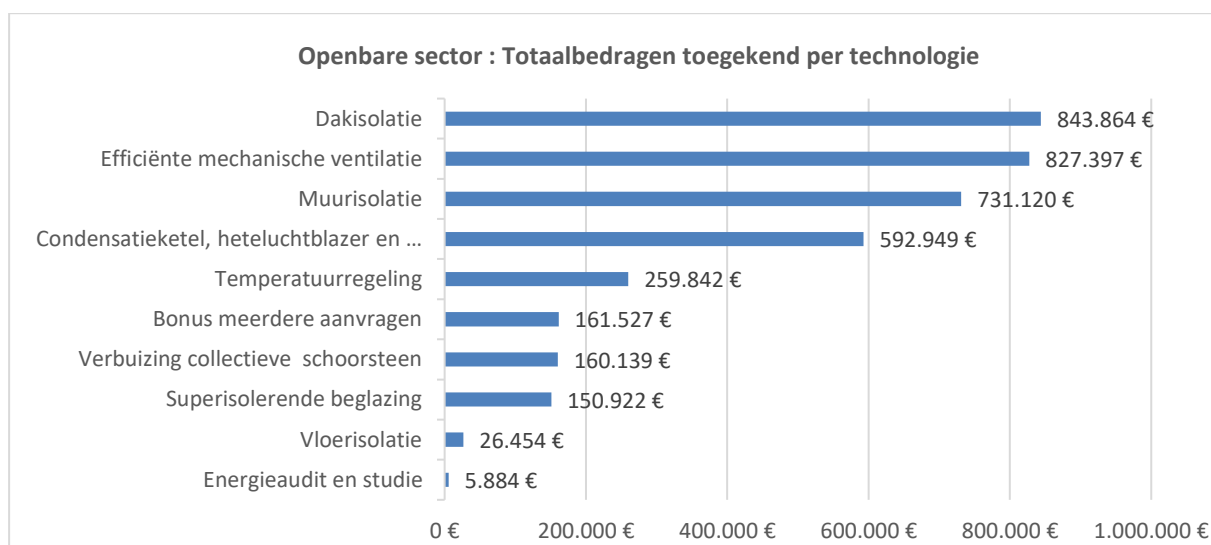
Het is niet verrassend dat overheidsbedrijven veruit het sterkst vertegenwoordigd zijn bij de aanvragers uit de openbare sector (ongeveer 92%). Het overgrote deel van die overheidsbedrijven zijn OVM's, dat wil zeggen maatschappijen die een sociale woning moeten verschaffen aan personen die aan de toelatingscriteria voldoen. Deze aanvragers ontvangen een verhoogde premie van categorie C, net als gezinnen met een laag inkomen.

4.3.2 TECHNOLOGISCHE KEUZES: VERWARMINGSKETELS EN DAKISOLATIE ZIJN HET STERKST VERTEGENWOORDIGD IN AANTALLEN EN IN PREMIEBEDRAGEN

Figuur 9 - Aantal premies toegekend in de openbare sector, per technologie

Figuur 10 - Totaalbedragen toegekend aan de openbare sector, per technologie

In 2020 waren de toegekende aantallen en bedragen evenredig.

In 2021 zijn de in aantal meest toegekende premies de posten voor de verbetering van het verwarmingssysteem (70%), maar hun bedrag is niet hoger dan 23% van het totaalbedrag.

De premies voor dakisolatie en ventilatie domineren de top drie wat het bedrag betreft, terwijl ze in aantal slechts op de 4de en 6de plaats staan.

Nog een andere post valt dit jaar op. Het betreft de efficiënte mechanische ventilatie, die zowel in aantal als in hoeveelheid in de top 3 staat.

4.3.3 FUNCTIES EN TYPES GEBOUWEN: BEDRAG HOOFDZAKELIJK TOEGEKEND AAN WOONEENHEDEN

Tabel 8 - Premies toegekend aan de overheidssector

Openbare sector	Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
	#	%	€	%
Eengezinswoning	412	49%	€ 644.823	17%
Appartementsgebouw	407	48%	€ 2.575.234	69%
Niet-residentieel gebouw	25	3%	€ 540.040	14%
Totaal	844		€ 3.760.097	

Op de 13.230 aanvragen inzake woningen (97%) komen er 784 van openbare bedrijven die in huisvesting actief zijn (753 aanvragen van OVM's en 31 van het Woningfonds).

4.4 DE PRIVÉSECTOR ONDER DE LOEP

4.4.1 DE AANVRAGERS UIT DE PRIVÉSECTOR: BEDRIJVEN EN VRIJE SCHOLEN

De aanvragers uit de privésector behoren tot twee grote categorieën: bedrijven en vrije scholen. In het begrotingsjaar 2021 hebben privéorganisaties de meeste premies ontvangen, zowel in aantallen als in bedragen.

Tabel 9 - Premies toegekend aan de privésector

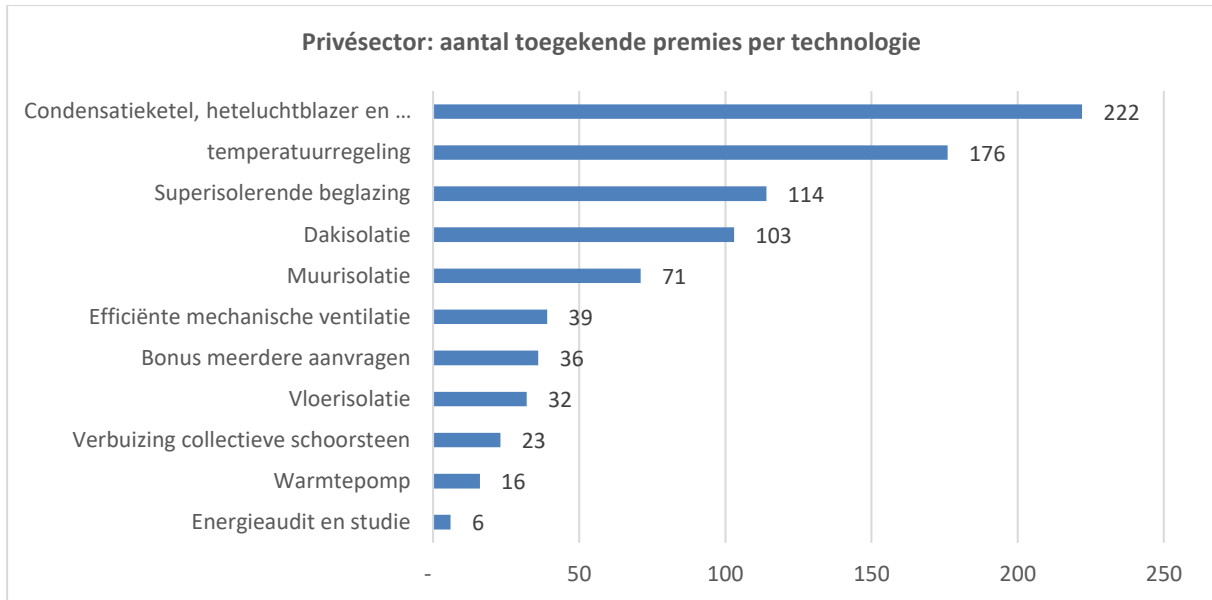
Privésector	Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
	#	%	€	%
Vrije school	68	8%	€ 859.013	23%
Privébedrijf	770	92%	€ 2.859.564	77%
Totaal	838		€ 3.718.577	

De meerderheidscategorie van de privébedrijven omvat vastgoedkantoren (die premies aanvragen voor alle types van gebouwen, waaronder residentiële gebouwen) en bedrijven die hun eigen gebouwen laten renoveren of bouwen.

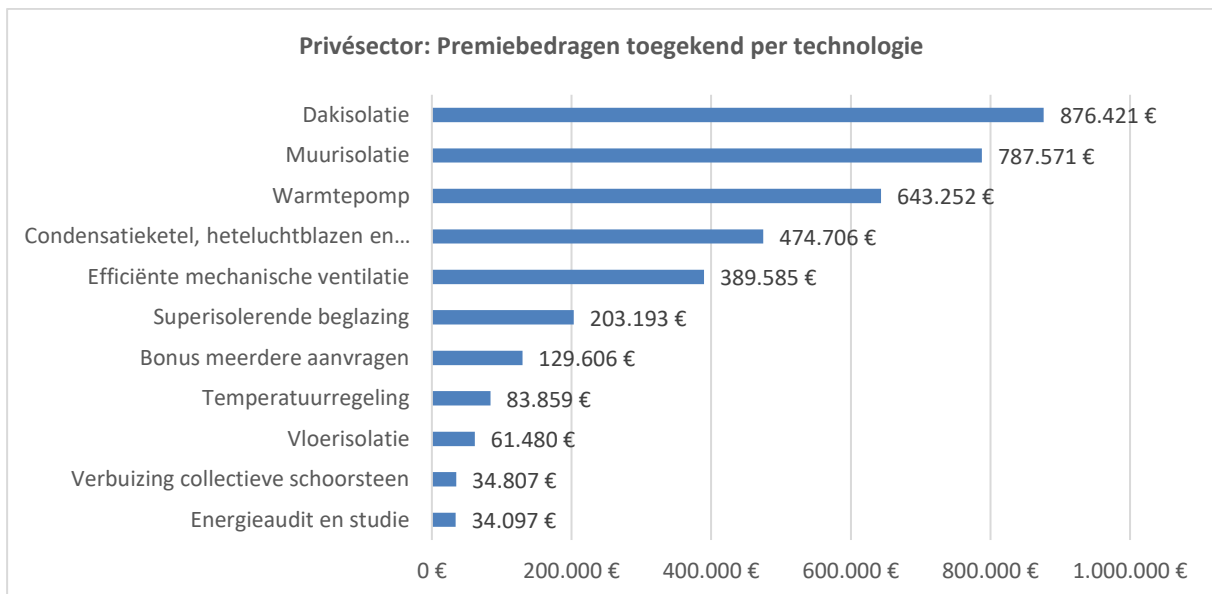

4.4.2 TECHNOLOGISCHE KEUZES: VERDELING VERGELIJKBAAR MET DIE VAN DE ANDERE SECTOREN

Figuur 11 - Aantal toegekende premies aan de privésector, gerangschikt volgens technologie

Figuur 12 - Premiebedragen toegekend aan de privésector, gerangschikt volgens technologie

Hoewel in aantallen het vaakst toegekend (26%), neemt de premie voor verwarmingsketels slechts 13% van het bedrag voor haar rekening. Op de tweede plaats staat de temperatuurregeling (21% in aantallen), die in termen van bedragen een vrij beperkt aandeel heeft, nl. amper 3%. Op de vierde plaats in aantallen staan de premies voor dakisolatie, met 103 premies voor dakisolatie; ze komen op de eerste plaats qua bedrag, goed voor 23% van het toegekende totaalbedrag.

4.4.3 FUNCTIES EN TYPES GEBOUWEN: APPARTEMENTSGEBOUWEN HET MEEST GESUBSIDIEERD

84% van het totaal van premies toegekend aan de privésector is bedoeld voor woningen, een verderzetting van de opwaartse trend van de voorgaande jaren. Wat het bedrag betreft, stijgen de niet-residentiële gebouwen met 10% ten opzichte van 2020.

Tabel 10 - Opsplitsing van de aan de privésector toegekende premies volgens het type "begunstigd" gebouw

Privésector	Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
	#	%	€	%
Eengezinswoning	127	15%	€ 210.848	6%
Appartementsgebouw	576	69%	€ 2.115.594	57%
Niet-residentiële gebouw	135	16%	€ 1.392.135	37%
Totaal	838		€ 3.718.577	

4.5 VZW'S ONDER DE LOEP

4.5.1 AANVRAGEN VAN VZW'S: ALGEMENE RESULTATEN

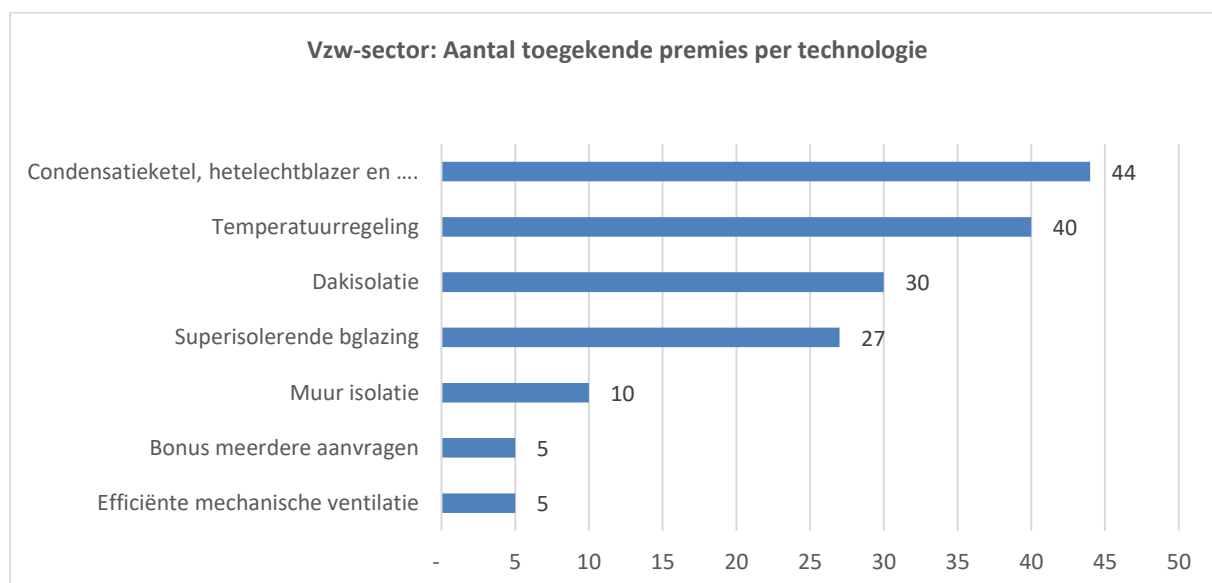
Het aantal premies voor vzw's en hun bedragen zijn stabiel gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. De premies voor deze sector betreffen vooral SVK's (46 aanvragen) en particuliere vzw's.

Tabel 11 - Premies aan vzw's

Vzw-sector	Toegekende premies	
	#	€
Vzw	161	€ 428.466

4.5.2 KEUZE VAN TECHNOLOGIE

Figuur 13 - Aantal premies toegekend aan vzw's, gerangschikt volgens technologie

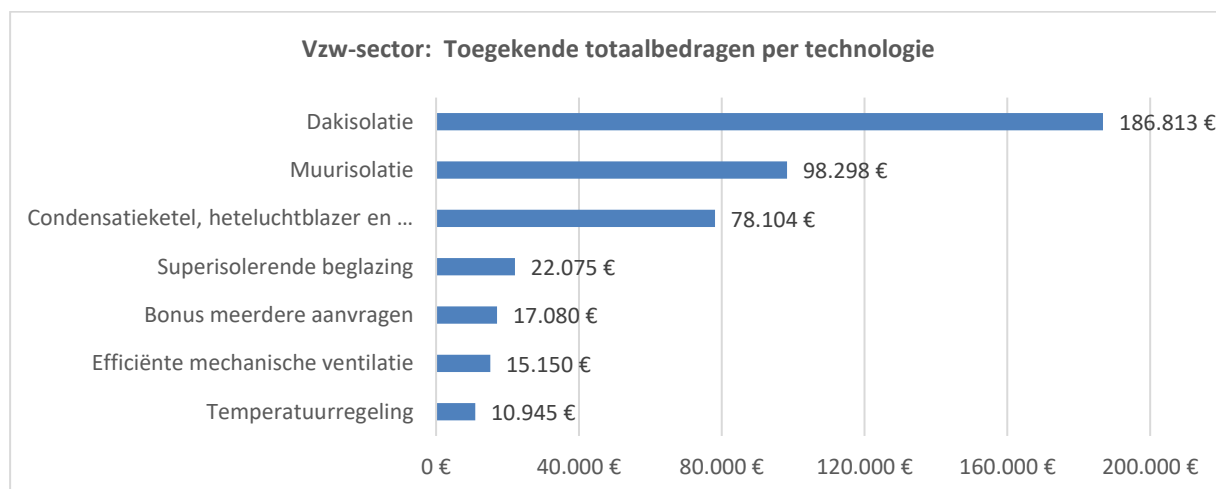

De premie verwarmingsketels komt op nummer één te staan, en bevestigt de trend in de andere sectoren. Ze vertegenwoordigt meer dan een kwart van het totaal aan toegekende premies. Vervolgens

komen de premies voor temperatuurregeling en superisolerende beglazing (respectievelijk 40% en 30%).

Figuur 14 - Premiebedragen toegekend aan vzw's, gerangschikt volgens technologie

Op het vlak van de bedragen komt de premie voor dakisolatie op de eerste plaats (44%), gevolgd door de premie voor muurisolatie (23%). De premie voor verwarmingsketels komt op de derde plaats en vertegenwoordigt ongeveer 18% van het toegekende bedrag voor deze sector.

4.5.3 FUNCTIES EN SOORTEN VAN GEBOUWEN: DE MEERDERHEID VAN HET BEDRAG VOOR WOONEENHEDEN

Tabel 12 - Opsplitsing van de aan de vzw's toegekende premies volgens het type "begunstigd" gebouw

Vzw-sector	Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
	#	%	€	%
Eengezinswoning	35	22%	€ 47.440	11%
Appartementsgebouw	79	49%	€ 246.748	58%
Niet-residentiële gebouw	47	29%	€ 134.278	31%
Totaal	161		€ 428.466	

Sinds 2019 tekent de residentiële sector zich af in zowel aantallen als in bedragen.

In tegenstelling tot 2020, toen de aan niet-residentiële gebouwen toegekende bedragen in de meerderheid waren, vallen deze in 2021 aanzienlijk terug en bereiken ze slechts 31% van de totale toegekende bedragen.

5. WIE KRIJGT DE PREMIES? ANALYSE PER INKOMENSCATEGORIE

5.1 CATEGORIEËN DIE UITGEBREID WORDEN NAAR ALLE DOELGROEPEN

In de onderstaande tabel worden de vier eerder geanalyseerde sectoren weergegeven, waarbij mede-eigendommen uit de sector huishoudens worden geëxtraheerd om de aan hen toegekende premies te benadrukken. Deze tabel geeft de opsplitsing per inkomenscategorie van het aantal en het bedrag van de toegekende premies weer.

Het is duidelijk dat 2/3 van het totale toegekende bedrag naar categorie C gaat. In deze categorie gaat bijna 3/4 van het bedrag naar huishoudens, inclusief mede-eigendommen.

Huishoudens komen in
aanmerking voor de drie

Tabel 13 - Opsplitsing van het bedrag en aantal premies aan de verschillende sectoren per inkomenscategorie

Inkomensc ategorie	Basis - categorie A		Gemiddelde inkomens – categorie B		Lage inkomens - categorie C	
	#	€	#	€	#	€
Huishouden	4.504	€ 3.976.175	2.129	€ 2.382.685	5.103	€ 12.118.112
Openbaar	42	€ 178.774			802	€ 3.581.323
Privé	677	€ 2.336.843			161	€ 1.381.734
Vzw	56	€ 96.343			105	€ 332.122
Totaal	5.279	€ 5.853.178	2.129	€ 2.382.685	6.171	€ 17.413.291

De openbare sector, privésector en vzw's worden standaard tot de basiscategorie gerekend.

De doelgroepen (collectiviteiten, mede-eigendommen, SVK's, Woningfondsen, OVM's, ...) ontvangen automatisch verhoogde premies in de lage-inkomenscategorie.

De aan categorie C verbonden bedragen richten zich ook tot overheidsinstellingen wier opdracht het is om bij te dragen tot het ter beschikking stellen van huisvesting aan huishoudens met een gemiddeld en/of laag inkomen, en om deze huisvesting te beheren: SVK's, OVM's en Woningfondsen.

5.2 HET AANTAL PREMIES EN DE PREMIEBEDRAGEN BIJ DE PRIORITAIRE DOELGROEPEN ZIJN IN DUIDELIJK STIJGENDE LIJN

In 2016 besloot de Brusselse Regering drie doelgroepen te bevoordelen – collectiviteiten (school, crèche, ...), mede-eigendommen en eigenaars-verhuurders – door ze gelijk te schakelen met categorie C.

Sinds 2020 is het aantal aanvragen van **eigenaars-verhuurders** aanzienlijk gestegen, zowel in aantal als in bedrag. In 2021 ziet men een stijging met 30% van het bedrag vergeleken met 2020.

De **mede-eigendommen** daarentegen blijven stabiel ten opzichte van 2020, met vergelijkbare cijfers.

Ten slotte is er geen noemenswaardige verandering opgetreden in de premies toegekend aan **collectiviteiten**, behalve voor de aan de privésector gelijkgestelde collectiviteiten, waarvan het aantal is verdrievoudigd en het bedrag is verdubbeld.

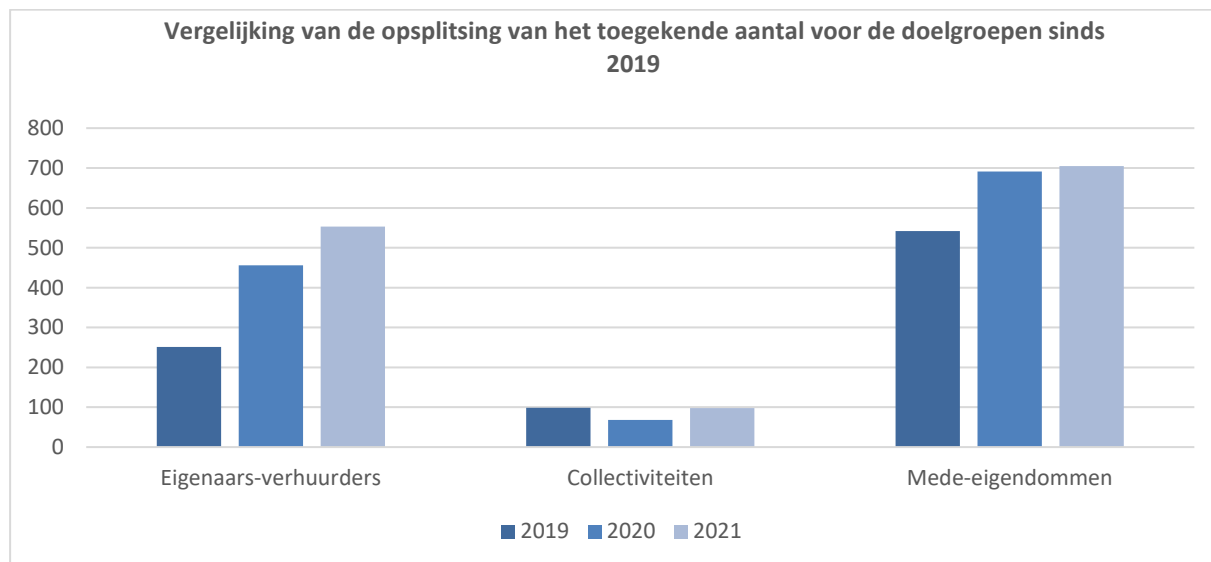
Tabel 14 - Verdeling van het bedrag en van het aantal toegekende premies voor doelgroepen (voorkeurscategorie)

Doelgroepen	Sector	Aantal	Bedrag
Eigenaars-verhuurders	Huishouden	553	€ 1.178.430
Mede-eigendommen		705	€ 5.433.816
Woningfonds	Openbaar	31	€ 44.405
Collectiviteiten	Openbaar	11	€ 406.381
	Privé	64	€ 887.095
	Vzw	23	€ 109.316
Totaal		1.387	€ 8.059.443

In totaal werd meer dan € 8 miljoen aan deze doelgroepen toegekend, wat neerkomt op ongeveer 31% van het totale toegekende budget. In 2020 bedroeg het aandeel van het toegekende bedrag voor die doelgroepen 29% van het totaalbedrag.

Als we kijken naar het aantal premies dat sinds 2019 is toegekend, zien we dat de stijging vooral sterk is voor de doelgroep van de mede-eigendommen. De stijging blijft jaar na jaar stabiel.

Figuur 15 - Vergelijking van de opsplitsing van het toegekende aantal voor de doelgroepen sinds 2019

Om het extra bedrag te berekenen dat ontvangen zou zijn per doelgroep, moet het werkelijk gestorte bedrag verminderd worden met het bedrag dat zou toegekend zijn zonder de invoering van de automatische toegang tot categorie C. Het resultaat van 2021 bedraagt ongeveer € 3 miljoen, in lijn met het resultaat van 2020.

Tabel 15 – Voor doelgroepen toegekend bedrag en verschil in categorie A

Doelgroepen	Bedrag dat ontvangen zou zijn zonder invoering van doelgroep (in categorie A)	Werkelijk ontvangen bedrag (in categorie C)	Vershil
Collectiviteiten	€ 696.333	€ 1.178.430	€ 482.097
Mede-eigendommen	€ 3.430.358	€ 5.433.816	€ 2.003.358
Eigenaars-verhuurders	€ 524.102	€ 1.877.182	€ 353.079
			€ 3.076.074

5.3 DE HUISHOUDENS ONDER DE LOEP

5.3.1 ALGEMEEN

Over de afgelopen drie jaar wordt een trend vastgesteld naar een toename van het gemiddelde bedrag in categorie C, waardoor de kloof met andere inkomenscategorieën groter is geworden. Het gemiddelde bedrag voor alle inkomenscategorieën is sinds 2020 stabiel gebleven.

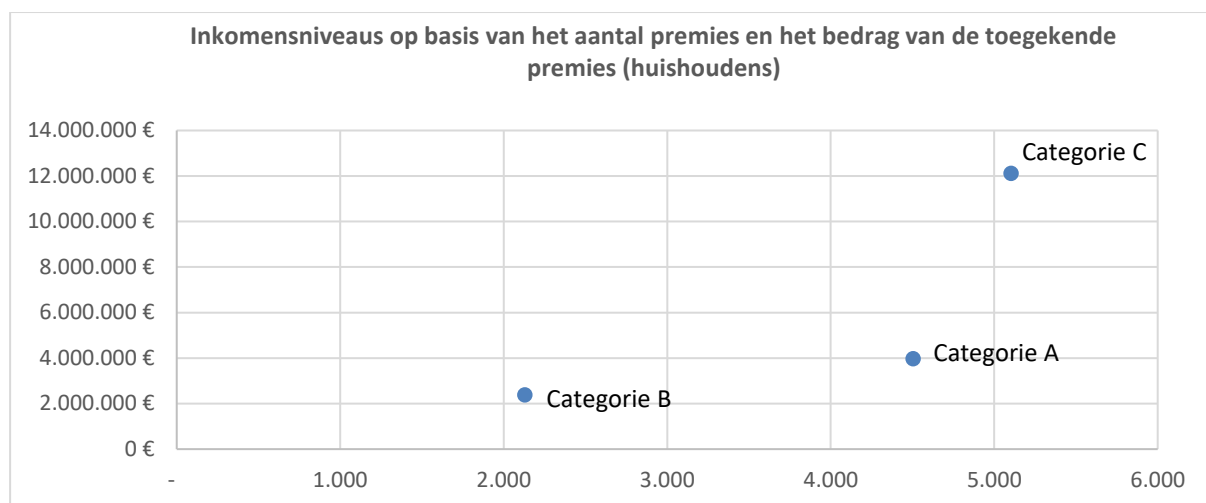
Tabel 16 - Premies toegekend aan huishoudens opgesplitst per inkomenscategorie: aantallen en totaalbedragen

Inkomenscategor ie	Aantal toegekende premies	Toegekend totaalbedrag	Gemiddeld bedrag 2021	Gemiddeld bedrag 2020	Gemiddeld bedrag 2019
Categorie A – basis	4.504	€ 3.976.175	€ 883	€ 978	€ 855
Categorie B – gemiddelde inkomens	2.129	€ 2.382.685	€ 1.119	€ 1.135	€ 1.027
Categorie C – lage inkomens	5.103	€ 12.118.112	€ 2.375	€ 2.234	€ 2.171
Totaal	11.736	€ 18.476.972	€ 1.574	€ 1.581	€ 1.485

De volgende grafiek geeft de inkomenscategorieën van de huishoudens weer volgens het aantal premies en de toegekende bedragen. Hieruit blijkt duidelijk dat de premies vooral worden toegekend in de categorieën A en C. Opvallend is dat hoewel beide categorieën relatief dicht bij elkaar liggen in termen van aantal toegekende premies, het toegekende bedrag in categorie C meer dan dubbel zo hoog is als het in categorie A toegekende bedrag.

Figuur 16 - - Inkomensniveaus op basis van het aantal premies en het bedrag van de toegekende premies (huishoudens)

5.3.2 TECHNOLOGISCHE KEUZE VAN DE HUISHOUDENS

Er bestaan drie groepen premies: "A – Studies", "B – Isolatie en ventilatie", "C – Verwarming". De premiegroep "A – Studies" wordt door de huishoudens het minst aangevraagd. In 2021 werden slechts 10 premies toegekend voor energieaudits. Voor de premiegroep "B – Isolatie en ventilatie" geven de huishoudens de voorkeur aan dakisolatie en superisolerende beglazing. Bij de premiegroep "C – Verwarming" zijn de premies voor de verwarmingsketel en de temperatuurregeling het populairst.

Het begrotingsjaar 2021 wordt ook gekenmerkt door een exponentiële toename van de toekenning van de bonus meerdere werken (BMW).

Tabel 17 - Detail van de premies per inkomenscategorie

Type premie			Aantal premies				%		
			A	B	C	Totaal	A	B	C
A	A1	Energieaudit	1		9	10	10%		90%
	B1	Dakisolatie	473	269	659	1.401	34%	19%	47%
	B2	Muurisolatie	238	147	320	705	34%	21%	45%
	B3	Vloerisolatie	98	68	109	275	36%	25%	39%
	B4	Superisolerende beglazing	591	320	724	1.635	36%	20%	44%
B	B5	Efficiënte mechanische ventilatie	74	41	79	194	38%	21%	41%
	C1	Verwarmingsketel	1.704	663	1.501	3.868	44%	17%	39%
	C3	Temperatuurregeling	1.183	537	1.212	2.932	41%	18%	41%
	C4	Warmtepomp – Verwarming	3	2	5	10	30%	20%	50%
	C5	Warmtepomp - Sanitair warm water	22	6	8	36	61%	17%	22%
	C6	Gezamenlijke verbuizing	23	5	116	144	16%	4%	80%
	C7	Zonneboiler	2	2	1	5	40%	40%	20%
	C	C8	Periodieke EPB-controle			229	229		
	BM W	Bonus Meerdere Werken	92	69	131	292	31%	24%	45%
Totaal			4.504	2.129	5.103	11.736	38%	18%	44%

6. DE (INDIVIDUELE EN COLLECTIEVE) WONING ONDER DE LOEP

6.1 ALGEMENE RESULTATEN

De 'dekkingsgraad' is de verhouding tussen het bedrag van de toegekende premie en de overeenkomstige investering die de aanvrager aanduidt of die bepaald wordt op basis van de voorgelegde facturen en offertes. Het betreft een eenvoudige berekening die niet alle energiebesparingen weergeeft die het premiesysteem oplevert (de terugverdiengraad van de investering).

Tabel 18 - Woningpremies: dekkingsgraad

Woningen – Werken (zonder premies A en C8)			
Aantal premies	Toegekend totaalbedrag	Totaalbedrag van de investeringen waarvoor een premie werd toegekend	Dekkkingsgraad
12.769	€ 23.556.868	€ 105.114.265	22%

Het betreft dus niet de totale investering in de werken, maar het deel waarmee rekening wordt gehouden bij de berekening van het premiebedrag. Dit cijfer is ook gebaseerd op de gegevens die de aanvrager verstrekt of die intern berekend worden op basis van de informatie die te vinden is op de offertes, de vorderingsstaten en/of de facturen. Het is niet altijd mogelijk om een precieze berekening te maken of om de juiste informatie te verkrijgen van de aanvrager.

6.2 DE BOUWPLAATSEN: HOEVEEL BOUWPLAATSEN ZIJN BIJ DE PREMIES BETROKKEN?

De bouwplaatsen worden gedefinieerd door het adres van de werken dat wordt opgegeven in de premieaanvragen. Elke bouwplaats kan meerdere premies ontvangen en de invoering van deze meervoudige dossiers wordt vergemakkelijkt door de invoering van het enkelvoudige formulier in 2018. In 2021 werden 12.769 premies uitgekeerd, voor 7.156 bouwplaatsen (gegevens voor woningen - werken) tegenover 7.148 in 2020 en 5.947 in 2019. Deze premies waren goed voor een totaalbedrag van 23.556.868 euro.

Tussen 2016 en 2018 nam het aantal bouwplaatsen af, met name als gevolg van het verdwijnen van een aanzienlijk aantal beschikbare premies. In 2018 was het aantal bouwplaatsen dat één of meer premies ontving er dus sterk op vooruitgegaan. Deze ontwikkeling zet zich voort in 2019 en stabiliseert vanaf 2020.

Blijven we bij de cijfers over bouwplaatsen en het aantal verbonden premies, zien we op 7.156 getelde werven dat:

- 49% van de bouwplaatsen gekoppeld is aan een enkel premieaanvraagdossier (1 type werkzaamheden);
- 39% van de bouwplaatsen gekoppeld is aan 2 premieaanvraagdossiers;
- 12% van de bouwplaatsen gekoppeld is aan 3 premieaanvraagdossiers.

7. WAAR ZIJN DE ENERGIEPREMIES WERKZAAM? DE PREMIES IN DE GEMEENTEN EN IN DE RVOHR-ZONES

7.1 ALGEMENE RESULTATEN

Tabel 19 - Aantal premies en toegekend totaalbedrag per gemeente

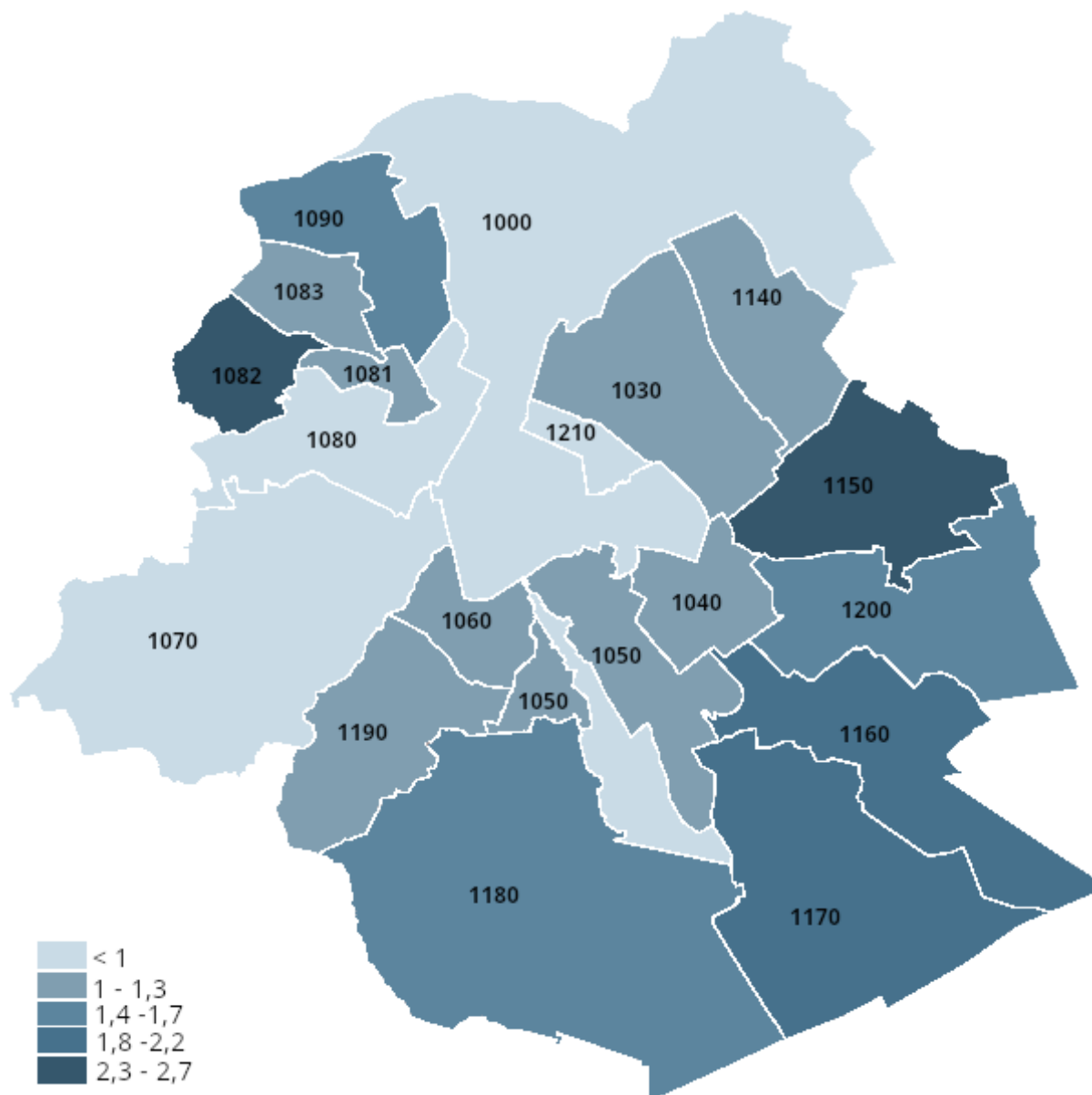
Gemeente	Aantal toegekende premies	Toegekend totaalbedrag
Anderlecht (1070)	874	€ 1.595.136
Oudergem (1160)	649	€ 1.311.656
Sint-Agatha-Berchem (1082)	477	€ 439.603
Brussel (1000)	1459	€ 3.324.066
Etterbeek (1040)	646	€ 1.119.503
Evere (1140)	383	€ 814.855
Vorst (1190)	614	€ 848.626
Ganshoren (1083)	249	€ 283.724
Elsene (1050)	1057	€ 1.991.690
Jette (1090)	765	€ 1.345.842
Koekelberg (1081)	191	€ 384.812
Sint-Jans-Molenbeek (1080)	559	€ 1.419.988
Sint-Gillis (1060)	611	€ 1.202.497
Sint-Joost-ten-Node (1210)	212	€ 550.794
Schaarbeek (1030)	1302	€ 2.953.738
Ukkel (1180)	1228	€ 1.985.510
Watermaal-Bosvoorde (1170)	468	€ 778.142
Sint-Lambrechts-Woluwe (1200)	931	€ 2.543.673
Sint-Pieters-Woluwe (1150)	904	€ 1.490.256
Totaal	13.579	€ 26.384.112

7.2 ENERGIEPREMIES VOOR WONINGEN IN DE GEMEENTEN

In verhouding tot het aantal woningen op het gemeentelijk grondgebied zijn de werkzaamheden aan woningen die energieprijzen genieten talrijker in de gemeenten van de tweede stadskroon, net als in de voorgaande jaren.

Figuur 17 - Opsplitsing van de werken aan woningen die Energiepremie(s) genieten volgens het totaal aantal woningen per gemeente

Net als de vorige jaren stellen we vast dat ongeveer 1,2% van de woningen van het gewest dit jaar één of meer premies heeft ontvangen.

7.3 ENERGIEPREMIES EN RVOHR-ZONE

In begrotingsjaar 2021 werden ongeveer 32% van de energieprijzen toegekend aan woningen in een RVOHR-zone, waar een bonus van kracht is. Het totaalbedrag aan toegekende premies bedraagt € 8.471.052, of 32% van het totaalbedrag van de premies voor de woningen.

Tabel 20 - Opsplitsing van het budget 2021 per gemeente en percentage met RVOHR-bonus

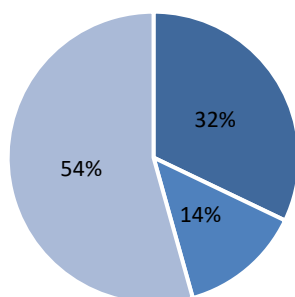
Gemeente	Totaalbedrag	Waarvan premiebedrag met RVOHR-bonus	
Anderlecht	€ 1.595.136	€ 753.214	47%
Oudergem	€ 1.311.656	€ 75.989	6%
Sint-Agatha-Berchem	€ 439.603	€ 150.727	34%
Brussel	€ 3.324.066	€ 1.559.679	47%
Etterbeek	€ 1.119.503	€ 574.027	51%
Evere	€ 814.855	€ 246.784	30%
Vorst	€ 848.626	€ 452.798	53%
Ganshoren	€ 283.724	€ 43.394	15%
Elsene	€ 1.991.690	€ 530.529	27%
Jette	€ 1.345.842	€ 358.249	27%
Koekelberg	€ 384.812	€ 222.725	58%
Sint-Jans-Molenbeek	€ 1.419.988	€ 704.516	50%
Sint-Gillis	€ 1.202.497	€ 800.889	67%
Sint-Joost-ten-Node	€ 550.794	€ 338.149	61%
Schaarbeek	€ 2.953.738	€ 1.546.996	52%
Ukkel	€ 1.985.510	€ 92.801	5%
Watermaal-Bosvoorde	€ 778.142	-	-
Sint-Lambrechts-Woluwe	€ 2.543.673	€ 19.590	1%
Sint-Pieters-Woluwe	€ 1.490.256	-	-
	€ 26.384.112	€ 8.471.052	

Bedrag RVOHR-bonus: € 770.096

De RVOHR-bonus waarbij de inwoners van een dergelijk gebied 10% extra krijgen, is van toepassing op ongeveer 32% van de aanvragen. De bonus zelf daarentegen vertegenwoordigt maar iets minder dan 3% van het totaalbudget, net als in 2020.

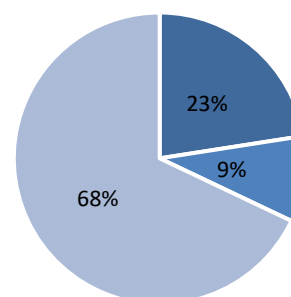
Figuur 18 - Premies toegekend volgens de RVOHR-zone/ZSH per inkomenscategorie

Opsplitsing van het aantal premies in een RVOHR-zone/ZSH

■ Categorie A ■ Categorie B ■ Categorie C

Opsplitsing van het toegekende bedrag binnen een RVOHR-zone/ZSH

■ Categorie A ■ Categorie B ■ Categorie C

DEEL II: ANALYSE VAN DE INTRODUCTIEGRAAD VAN HET JAAR 2021 EN VAN HET ADMINISTRATIEVE BEHEER VAN HET PREMIESTELSEL

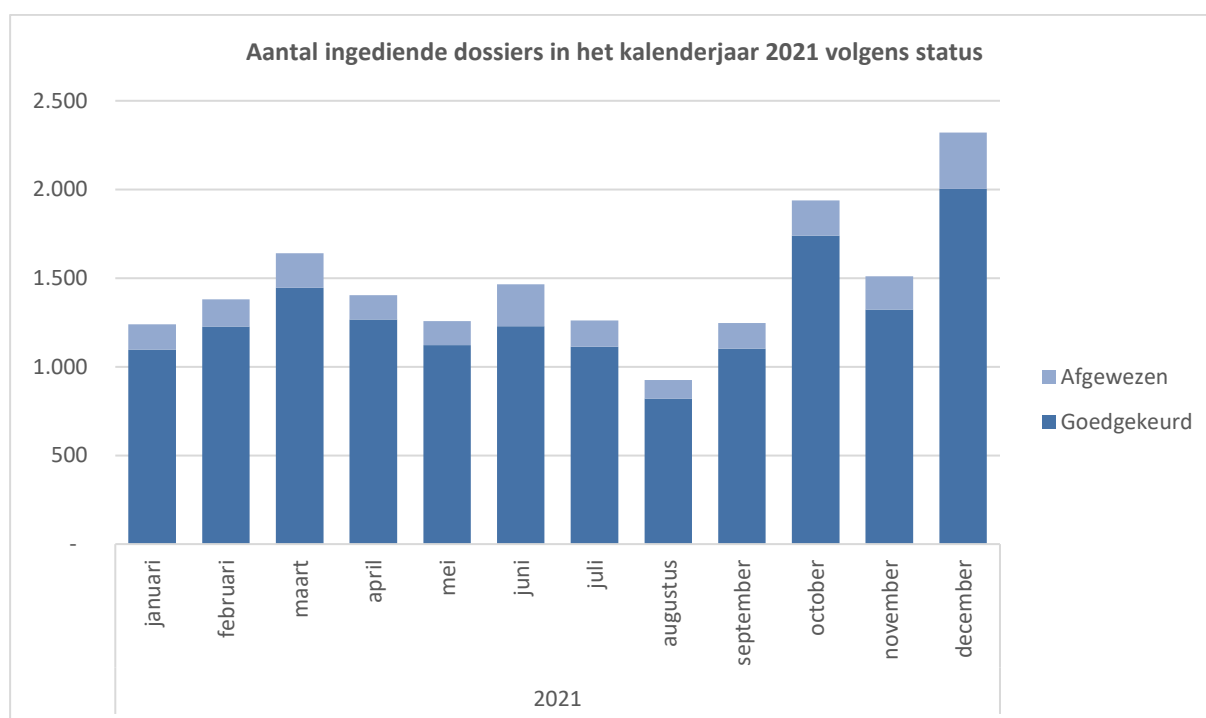
In dit deel analyseren we de stadia die de premies doorlopen, vanaf het indienen van de aanvraag bij het departement dat belast is met het beheer van de energiepremies tot de betaling door de GOB na de goedkeuring van de dossiers door de dienst subsidies. Deze verschillende analyses zijn gericht op:

- de indieningsgraad;
- de behandelingsgraad;
- de betalingsgraad;
- de klachtengraad.

1. ANALYSE VAN DE INDIENINGSGRAAD

De indieningsgraad komt overeen met het aantal per maand ingediende dossiers. Dit geeft een beeld van de algemene activiteit van de aanvragers gedurende het bestudeerde jaar.

Figuur 19 - Aantal ingediende dossiers in het kalenderjaar 2021 volgens status

Het aantal dossiers dat in 2021 is ingediend, vertegenwoordigt een maandelijks gemiddelde van iets meer dan 1.400 dossiers. Dit cijfer bevestigt de stijging van de voorgaande jaren. Er waren immers gemiddeld 1.200 dossier in 2020 en 1.100 in 2019. Sinds de verlenging van de termijn om een dossier in te dienen tot 12 maanden, is het indieningspercentage in de loop van het jaar relatief stabiel gebleven. Terwijl de daling in augustus verband houdt met de vakantie en het bouwverlof, is december altijd hoger

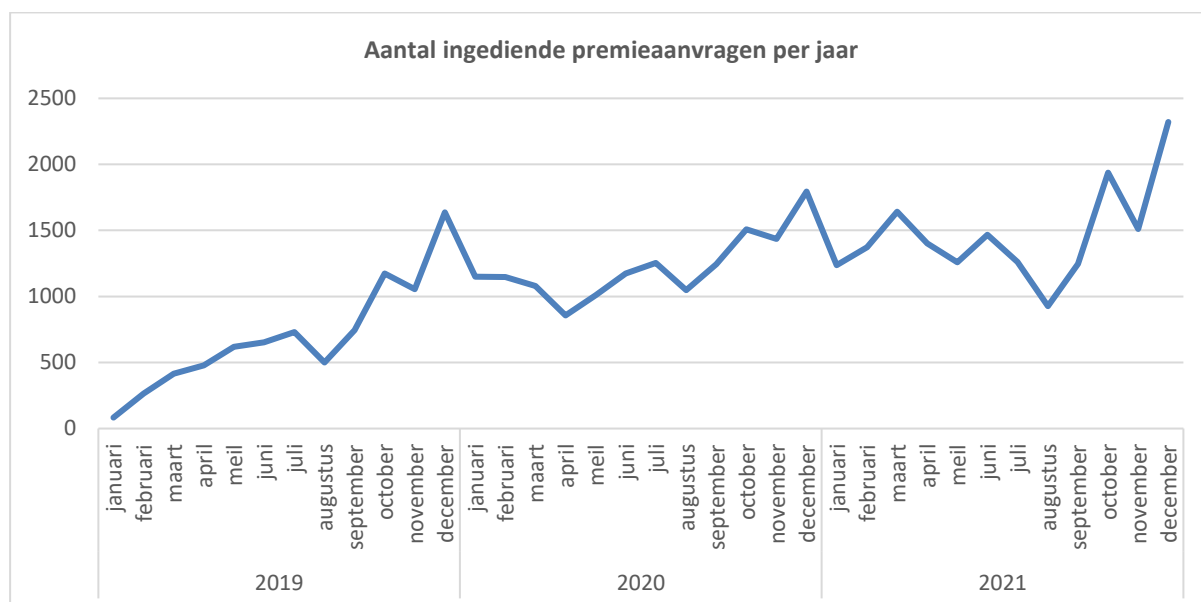
dan de andere maanden. Aan het eind van het jaar haasten de aanvragers zich immers om hun aanvraag in te dienen onder de voorwaarden van de huidige premiereregeling, hoewel deze niet wordt bepaald door de datum van indiening maar door de datum van de saldfactuur van de werken.

De onderstaande tabel toont de voornaamste redenen voor de weigering van premies in 2021. Bijna 62% heeft betrekking op het niet ontvangen van de gevraagde aanvullende documenten binnen de gestelde termijn (2 maanden). De rest is in een vergelijkbare verhouding verdeeld over de twee verschillende weigeringsgronden: weigering wegens laattijdige indiening van het premieaanvraagdossier (meer dan 12 maanden vanaf de saldfactuur van de werken) en weigering om technische of administratieve redenen.

Tabel 21 - Voornaamste redenen van premieweigeringen in 2020

Reden van weigering	Aantal
Geen bijkomende informatie gekregen binnen de gestelde termijn.	1.306
De premieaanvraag werd niet binnen 12 maanden volgend op de facturatedatum ingediend.	198
De premieaanvraag is een dubbel van een aanvraag die in het verleden werd geweigerd.	179
De premie wordt enkel toegekend voor de installatie of renovatie van een gemeenschappelijke schoorsteen met het oog op de aansluiting van individuele verwarmingsketels.	132
De premie C8 kan niet worden gecumuleerd met de premie C1 tot een jaar na de installatie van de verwarmingsketel	89

Figuur 20 - Aantal ingediende premieaanvragen per jaar

In de afgelopen drie jaar werden gemiddeld 1.260 dossiers ingediend. Het is echter opvallend dat het begin en einde van het jaar vaak gepaard gaan met een hogere indieningsgraad. Bovendien wordt december 2021 gekenmerkt door bijna het dubbele van het gemiddelde aantal aanvragen.

Zoals elk jaar is er ook tijdens de zomervakantie een vertraging in de indiening van dossiers. Deze vertraging was bijzonder sterk in 2019 en 2021.

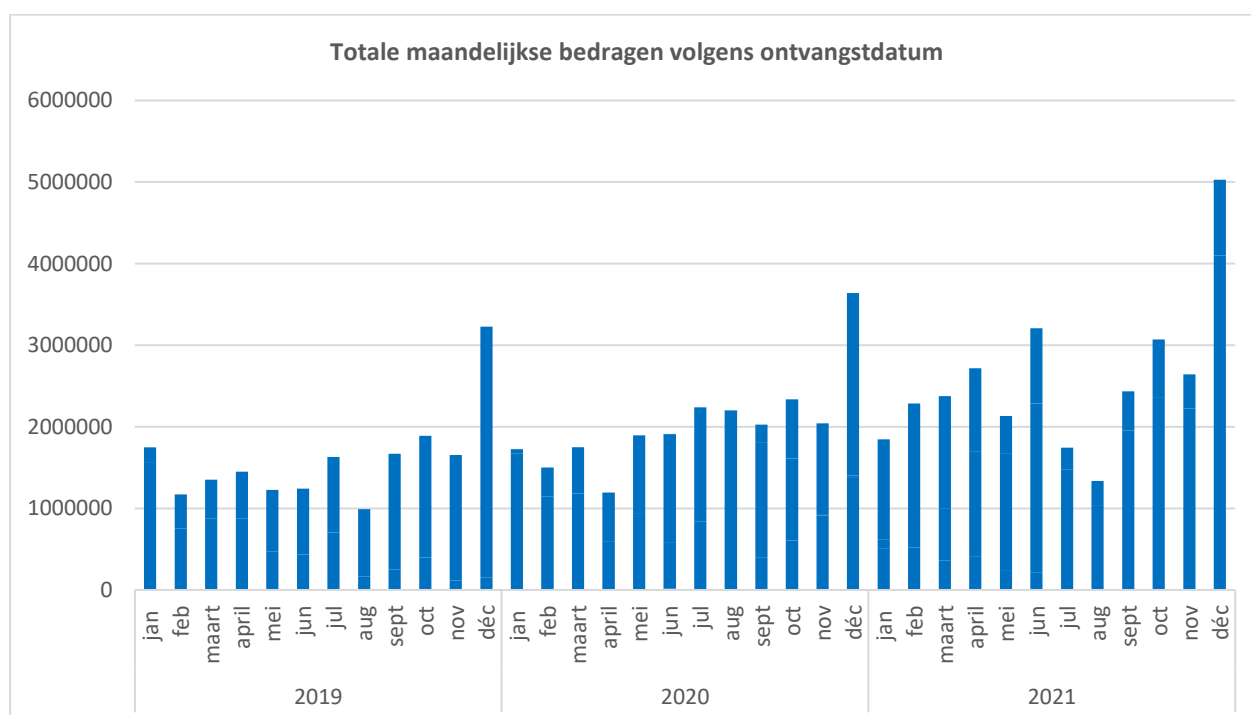
2021 - EEN GEMIDDELD MAANDBEDRAG VAN ONGEVEER € 2,3 MILJOEN

De volgende grafiek geeft de toegekende of geschatte bedragen weer voor de dossiers die de afgelopen drie jaar zijn ingediend en toegekend.

In 2019 zakte het maandbedrag van de ingediende aanvragen nooit onder de € 1 miljoen, met uitzondering van de maand augustus 2019, en bedroeg het gemiddeld € 1,5 miljoen per maand. De piek in december bedroeg meer dan € 3 miljoen.

Voor 2020 blijven de maandbedragen hoog met gemiddeld € 2 miljoen en een piek van bijna € 3,5 miljoen in december. Dit is met name het gevolg van de invoering van de relancebonus en de verhoogde bedragen voor bepaalde premies.

Figuur 21 - Totale maandelijkse bedragen volgens ontvangstdatum

In 2021 loopt de herstelbonus het hele jaar door, waardoor het gemiddelde bedrag van de ingediende aanvragen stijgt tot € 2,5 miljoen per maand. December is de recordmaand met voor € 5 miljoen aanvragen. Dit is bijna € 2 miljoen meer dan in dezelfde periode van de voorgaande jaren.

2. ANALYSE VAN DE BEHANDELINGSGRAAD

2.1 ANALYSE VAN DE DOSSIERS DIE WACHTEN OP BEHANDELING OF UITBETALING

Voor de begunstigde van de premie vormt de periode tussen de indiening van de aanvraag en de ontvangst van het goedgekeurde bedrag één geheel. Voor de premiebeheerder is deze periode opgesplitst in twee tijdstappen: de technisch-administratieve behandeling en de vastlegging/effectieve betaling. Deze splitsing wordt verklaard door het feit dat deze twee delen door twee verschillende entiteiten worden uitgevoerd: de behandeling is voor rekening van het departement Energiepremie en

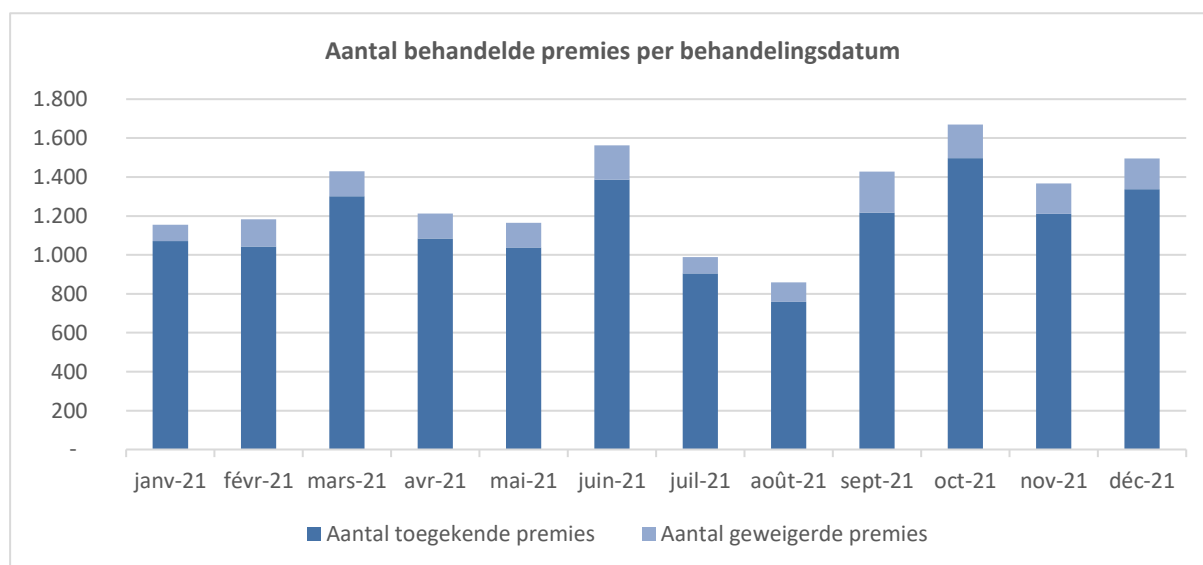
het beheer van de betalingen van de dienst Subsidies. Deze dienst controleert en keurt de door het departement Energiepremies toegekende bedragen goed en stuurt de gevalideerde betalingsborderellen naar de GOB, die de betaling uitvoert.

In 2020 waren er elke maand gemiddeld 1.200 zaken in afwachting van behandeling en/of uitbetaling. In 2021 is er een groot verschil tussen het aantal dossiers dat op behandeling wacht en het aantal dossiers dat op uitbetaling wacht. Per maand wachten gemiddeld 560 dossiers op uitbetaling en 2.800 dossiers op behandeling.

2.2 ANALYSE VAN DE AFGESLOTEN DOSSIERS

De administratieve en technische behandeling van de premies gebeurt doorlopend van 2 januari tot en met 24 december. De beoordeling van de efficiëntie van de premiebehandeling gebeurt per kalenderjaar, ongeacht het premiestelsel en de behandelingsstatus van de premies (toegekend, geweigerd of uitbetaald). In 2021 heeft het departement Energiepremies 15.514 premies behandeld. Het tempo waarin het departement de premieaanvragen verwerkt, bereikt in 2021 gemiddeld ongeveer 1.300 premies/maand, hetgeen een gestage toename betekent ten opzichte van de voorgaande jaren (1.150 in 2020 en 1.000 in 2019).

Figuur 22 - Aantal behandelde premies per behandelingsdatum

Van jaar tot jaar stellen we vast dat in het eerste trimester doorgaans de dossiers worden behandeld die op het einde van het voorgaande jaar of het begin van het lopende jaar werden ingediend.

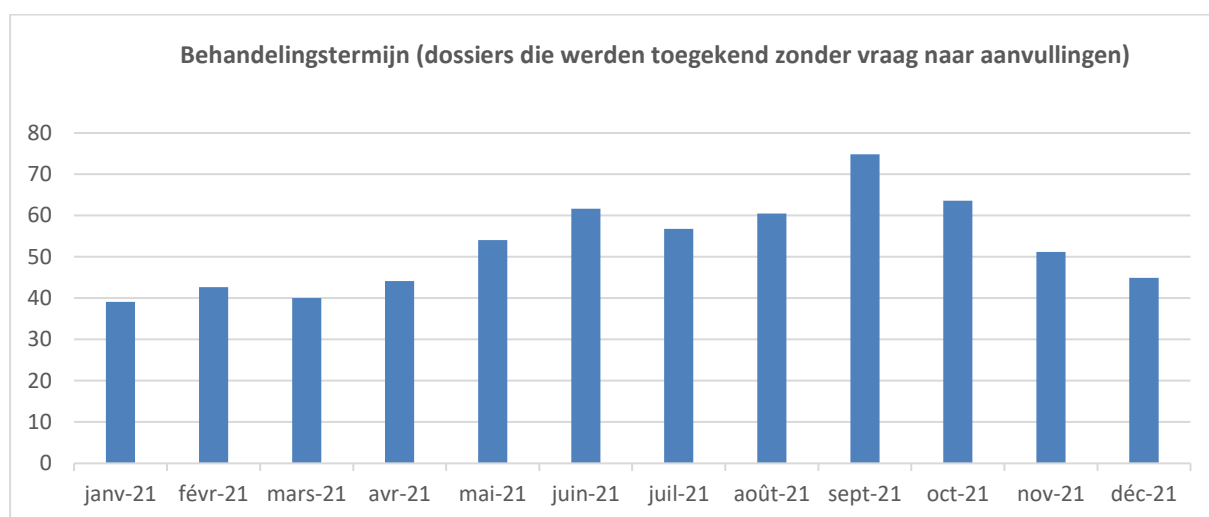
3. ANALYSE VAN DE BEHANDELINGSTERMIJN

De behandelingstermijn is de tijd tussen de indieningsdatum en de beslissingsdatum. In een normale periode moet een beslissing met betrekking tot een energiepremieaanvraag worden genomen binnen een termijn van 60 dagen na de datum waarop Leefmilieu Brussel de aanvraag ontvangt, in overeenstemming met de termijn die wordt gedefinieerd in het besluit.

Als het dossier evenwel onvolledig is, gaat er een brief uit met vermelding van de ontbrekende elementen. Op dat ogenblik wordt de termijn van 60 dagen opgeschort. Hij gaat pas weer in bij de ontvangst van de aanvullende informatie, tot aan de behandeling ervan.

Terwijl de gemiddelde behandelingstijd voor het jaar 2020 16 dagen bedroeg (met een maximum van 35 dagen) en die van 2019 10 dagen. In 2021 bedraagt de gemiddelde tijd 53 dagen (met een maximum van 75 dagen). Deze aanzienlijke toename van de behandelingstijd is het gevolg van de toename van het aantal aanvragen. Gemiddeld ontvingen we 244 extra aanvragen per maand in 2021.

Figuur 23 - Behandelingstermijn (dossiers die werden toegekend zonder vraag naar aanvullingen)

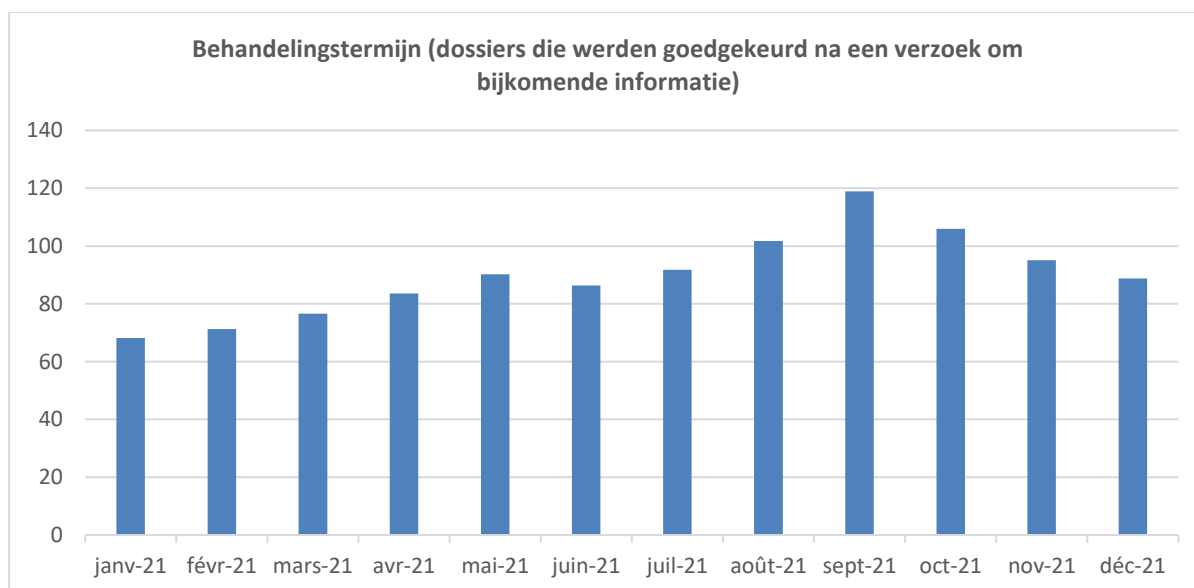

Sommige dossiers moeten echter tijdens de behandeling een procedure voor het aanvragen van aanvullende informatie doorlopen. Dit betreft ongeveer 63% van de dossiers.

De onderstaande grafiek houdt geen rekening met de opschorting van de termijn tussen het verzoek om bijkomende informatie en de ontvangst ervan, maar geeft de termijn weer tussen de indiening van de dossiers en de uiteindelijke beslissing. Dit verklaart waarom de algemene termijn 60 dagen kan overschrijden.

Figuur 24 - Behandelingstermijn (dossiers die werden goedgekeurd na een verzoek om bijkomende informatie)

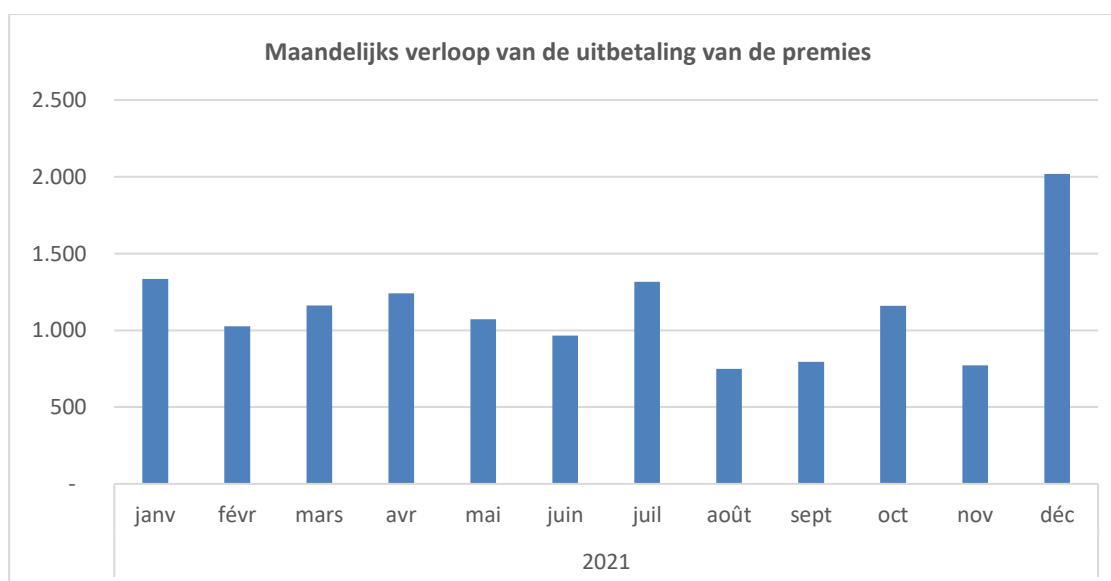

In dit geval bedraagt de behandelingstermijn ongeveer 90 dagen, met een belangrijke piek in september 2021, toen de behandeling 119 dagen duurde. Deze piek is het gevolg van de verzoeken om aanvullingen tijdens de zomervakantie, waarin de aanvragers minder snel reageren.

4. ANALYSE VAN DE BETALINGSGRAAD

Het werk van het departement Energiepremies is afgelopen zodra er een eindbeslissing wordt genomen over een bepaald dossier. De dienst subsidies neemt het dan over. De volgende grafiek geeft een overzicht van de uitbetaalde dossiers en de dossiers die wachten op uitbetaling die door deze dienst in de loop van het jaar werden gevalideerd.

Figuur 25 - Maandelijks verloop van de uitbetaling van de premies

In tegenstelling tot het jaar 2020, toen in januari geen premies werden uitbetaald, worden in 2021 meer dan 1300 premies uitbetaald. Er zijn drie pieken in de uitbetalingen: in januari, juli en december. December doet het beter dan de andere maanden met meer dan 2.000 uitbetaalde premies. Gemiddeld worden 1.134 premies per maand uitbetaald.

5. ANALYSE VAN DE KLACHTENGRAAD

In 2021 heeft het departement Energiepremies 15.514 premies behandeld. De dienst technisch beheer en klachtenbeheer heeft tijdens het kalenderjaar 182 klachten gekregen met betrekking tot afgesloten dossiers. Dit aantal betekent een zeer lichte stijging ten opzichte van vorig jaar (179 klachten). 1,2% van de behandelde premies geeft dit jaar aanleiding tot een klacht, tegenover 1,3% vorig jaar.

De belangrijkste redenen waarom klacht werd ingediend:

- betwisting van de beslissing tot afwijzing van de premieaanvraag
- betwisting van het toegekende bedrag

109 van de 182 klachten (60%) hebben geleid tot een heropening van het dossier ten gunste van de aanvrager. De overige klachten werden verworpen, vooral om de volgende redenen:

1. de premieaanvraag werd te laat ingediend of de bijkomende informatie werd niet tijdig toegestuurd (49%);
2. de klacht werd ingediend na de reglementaire termijn van 1 maand (23%)
3. verkeerde interpretatie van de aanvrager (15%)

De 109 heropeningen van premiedossiers hadden voornamelijk 4 motivaties:

1. de aanvraag gebeurde wel degelijk binnen de gestelde termijn of de bijkomende informatie werd tijdig ingediend (36%);
2. er werd een fout begaan bij de behandeling (fout bij de berekening van het bedrag, bijlage niet in aanmerking genomen, enz.) (32%);
3. verkeerde interpretatie van de aanvrager (13%);
4. er is voldaan aan de technische voorwaarden tijdens de analyse van de klacht (10%).

6. ADMINISTRATIEF BEHEER VAN DE DIENST INFO-LEEFMILIEU, HOMEGRADE EN HET BACKOFFICE-BEHEER VAN HET DEPARTEMENT ENERGIEPREMIES

6.1. DE DIENST INFO-LEEFMILIEU

De dienst Info-Leefmilieu (DIL) is bereikbaar van maandag tot vrijdag, telkens van 9 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 17 uur.

- Telefonisch: 02/775.75.75
- Per e-mail: info@leefmilieu.brussels

Wij konden om twee belangrijke redenen geen gegevens over deze dienst verzamelen:

- De dienst werd dit jaar geherstructureerd, zodat we geen cijfers konden verzamelen;

- De DIL sloot zijn deuren voor het publiek tijdens de gezondheidscrisis, zodat er in 2021 geen bezoek ter plaatse was.

6.2. HOMEGRADE

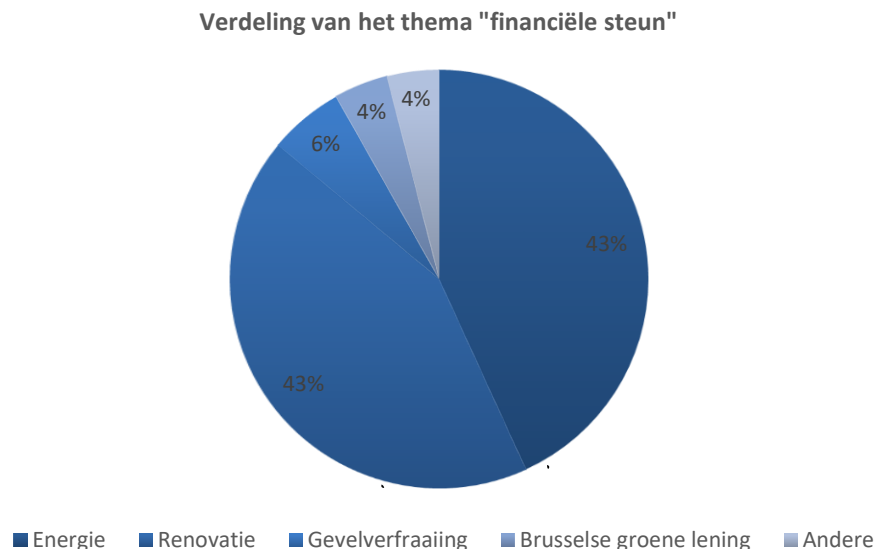
Homegrade is het advies- en begeleidingscentrum voor huisvesting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het richt zich tot alle gezinnen, huurders en eigenaars die de kwaliteit van hun woning wensen te verbeteren. Het krijgt steun van Leefmilieu Brussel en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Men kan er terecht van dinsdag tot en met vrijdag van 10.00 tot 12.00 uur en van 14.00 tot 16.00 uur:

- Telefonisch: 1810 of 02/219.40.60;
- Per e-mail: info@homegrade.brussels;
- Ter plaatse, via het loket/informatiepunt in het voormalige sterrenkundig observatorium.

In 2021 ontving Homegrade meer dan 15.000 aanvragen, waaronder meer dan 12.000 verzoeken om informatie en meer dan 1.500 verzoeken om begeleiding. Deze aanvragen werden via drie kanalen ingediend: 10.779 telefoontjes, 3.863 e-mails en 579 bezoeken. Meer dan 9.000 van deze contacten hadden betrekking op financiële steun. Voor dit thema was de verdeling als volgt:

Figuur 26 - Verdeling van het thema "financiële steun" in 2021

6.3. HET DEPARTEMENT ENERGIEPREMIES

Het departement Energiepremies biedt ook antwoordt op een hele reeks vragen, technische of administratieve, afkomstig van de technisch deskundigen van de gemeenten, van burgers zelf of van adviescentra zoals Homegrade. In 2021 werden niet minder dan 3.300 e-mails ontvangen (2.700 in 2020), waarvan ongeveer 75% betrekking had op een reeds ingediend dossier.

DEEL III: VERGELIJKING VAN DE STELSELJAREN

VERLOOP VAN HET BUDGET EN DE BEDRAGEN IN 2021 (VERGELIJKING STELSELJAREN 2020-2021)

Tabel 22 - Vergelijking van de stelseljaren 2020 en 2021 in termen van aantallen en bedragen van toegekende premies

Type premie		2020			2021		
		Aantal	Bedrag	Gemiddeld bedrag	Aantal	Bedrag	Gemiddeld bedrag
A1	Energieaudit en -studie	13	€ 40.936	€ 3.149	23	€ 115.282	€ 5.012
B1	Dakisolatie	1.673	€ 7.432.529	€ 4.443	1.853	€ 8.295.620	€ 4.477
B2	Muurisolatie	795	€ 5.608.677	€ 7.055	1.013	€ 7.277.655	€ 7.184
B3	Vloerisolatie	310	€ 469.189	€ 1.514	392	€ 871.965	€ 2.224
B4	Superisolerende beglazing	1.712	€ 851.197	€ 497	2.028	€ 973.896	€ 480
B5	Gecontroleerde mechanische ventilatie	301	€ 1.308.419	€ 4.347	336	€ 1.839.760	€ 5.475
BMW	Bonus Meerdere Werken	813	€ 1.652.704	€ 2.033	10	€ 76.634	€ 7.663
C1	Condensatieketel	4.313	€ 6.538.327	€ 1.516	5.046	€ 8.011.454	€ 1.588
C3	Temperatuurregeling	3.355	€ 683.540	€ 204	4.002	€ 825.697	€ 206
C4	Warmtepomp – Verwarming	15	€ 775.783	€ 51.719	30	€ 459.584	€ 15.319
C5	Warmtepomp – Sanitair warm water	50	€ 78.489	€ 1.570	37	€ 55.115	€ 1.490
C6	Gezamenlijke verbuizing	226	€ 1.928.727	€ 8.534	179	€ 1.662.048	€ 9.285
C7	Zonneboiler	4	€ 13.164	€ 3.291	5	€ 14.826	€ 2.965
C8	Periodieke EPB-controle	194	€ 19.401	€ 100	316	€ 31.493	€ 100
		13.774	€ 27.401.081		15.270	€ 30.511.029	

Deze cijfers zijn een momentopname van de toestand op 14/11/2022.

Opmerkingen:

- Een vergelijking van de stelseljaren 2020 en 2021 leert dat het gemiddelde bedrag per premie licht stijgt voor meer dan de helft van de beschikbare premies.
- Aangezien de in september 2020 ingeleide herstelbonus gedurende heel 2021 doorloopt, is het logisch dat het gemiddelde bedrag van de premies in verband met deze bonus toeneemt. Dit zijn de premies A1 – Energie-audit, B1 – Dakisolatie, B2 – Muurisolatie, B3 – Vloerisolatie en B4 – Superiserende beglazing. Met uitzondering van de premie B4 stellen we dit inderdaad vast.
- Voor de premie C4 - Warmtepomp was er een aanzienlijke daling van het gemiddelde bedrag. Dit komt omdat het gemiddelde bedrag voor 2020 abnormaal hoog was als gevolg van de invoering van twee uitzonderlijk hoge premies. We zijn daarom teruggekeerd naar een standaard gemiddeld bedrag onder het stelsel van 2021.

DEEL IV: ANALYSE VAN DE ENERGIEBESPARINGEN DIE DE ENERGIEPREMIES SINDS 2012 HEBBEN OPGELEVERD

1. METHODE

In de berekeningsmethode van de energiebesparingen dankzij de Energiepremies zijn de meeste verschillende premiesoorten sinds de invoering ervan in 2004 verrekend. Deze methode vertrekt van de in de Energiepremie-gegevensbank ingevoerde gegevens, maar gaat eveneens uit van een aantal hypothesen. Hierna volgt een (onvolledige) lijst van de variabelen waarvoor een hypothetische waarde gekozen moest worden:

- de thermische-transmissiecoëfficiënt (U) vóór de werken of de installatie;
- de gemiddelde binnen- en buitentemperaturen tijdens het verwarmingsseizoen;
- de verwarmingsduur tijdens het verwarmingsseizoen;
- het globale rendement van een verwarmingsinstallatie;
- het standaardverbruik en de gemiddelde oppervlakte van een woning;
- ...

Doorgaans berekent men de energiebesparing door het energieverbruik na de werkzaamheden/installatie af te trekken van het energieverbruik vóór de werken/installatie. Deze in GWh uitgedrukte besparing wordt per soort van premie en per jaar berekend. De besparing wordt ook vertaald naar besparing aan broeikasgassen. Men gaat er dan van uit dat alle uitstoot CO₂ is en dat een GWh bespaarde energie overeenstemt met 215 ton vermeden CO₂.

Het is eveneens interessant de besparing die men over de totale looptijd van de gebruikte technologie realiseert te berekenen. Deze looptijd werd voor elk type van premie geraamd en strekt zich uit over 10 (premie temperatuurregeling) tot 30 jaar (isolatiepremies). Vertrekkend van dit resultaat verkrijgen we de hoeveelheid bespaarde energie per uitgekeerde euro premie.

Voor de meeste premiesoorten beschikken we slechts over nauwkeurige becijferde gegevens vanaf 2012. Vanaf deze datum werden de technische gegevens ingevoerd door Leefmilieu Brussel. Voorheen werd het systeem van de Energiepremies begeleid door SIBELGA (2004-2011). Met deze gegevens zullen we de energiebesparingen kunnen berekenen. Daarentegen nemen we als hypothese, wegens het ontbreken van gegevens buiten het aantal premies die voor de periode 2004-2011 werden toegekend, dat de besparing door alle premiesoorten in die jaren overeenkomt met de gemiddelde besparing per premie voor de jaren 2012 tot 2016, vermenigvuldigd met het aantal premies voor de jaren 2004 tot 2011.

2. ENERGIEBESPARING (GWH) PER JAAR EN PER SOORT PREMIE

Tabel 23 – Energiebesparing (GWh), per jaar en per soort premie

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
B1 – Dakisolatie	28,53	33,49	40,92	46,73	39,70	35,70	46,17	38,86	49,91	42,24
B2 – Muurisolatie	5,70	8,79	15,18	10,46	10,68	8,79	8,50	7,88	10,41	9,98
B3 – Vloerisolatie	1,43	1,27	2,06	2,01	1,90	1,61	2,01	2,72	2,51	2,18
B4 – Superisolerende beglazing	13,41	14,85	14,78	12,80	11,07	8,77	9,61	6,90	8,22	8,55
B10 - Passief of lage-energie	0,41	1,83	1,31	8,38	2,63	0,25	-	-	0,13	-
C1 - Verwarmingsetel	4,85	6,68	6,25	6,39	6,73	6,45	7,85	8,90	11,97	12,47
C3 – Temperatuurregeling	1,53	1,77	2,02	2,60	1,91	1,54	2,61	2,80	3,75	4,15
C4/C5 - Warmtepomp	0,09	0,21	0,26	0,22	0,11	0,05	0,32	0,11	0,57	1,56
C7 – Zonneboiler	0,39	0,31	0,20	0,17	0,10	0,04	0,05	0,06	0,01	0,9
D2 – Fotovoltaïsch systeem	0,04	0,08	0,05	0,27	0,26	-	-	-	-	-
E2 - Warmtekrachtkoppeling	0,49	0,23	1,14	0,73	0,26	-	-	-	-	-
E4 - Relighting	0,55	0,66	0,70	0,41	0,88	-	-	-	-	-
E5 - Frequentieregelaar	0,09	0,02	0,02	0,03	0,01	-	-	-	-	-
F – Energiezuinige huishoudtoestellen	1,10	1,12	1,12	1,88	0,42	-	-	-	-	-
Totaal	58,59	71,32	86,01	93,05	76,63	63,21	77,12	68,24	87,47	81,14

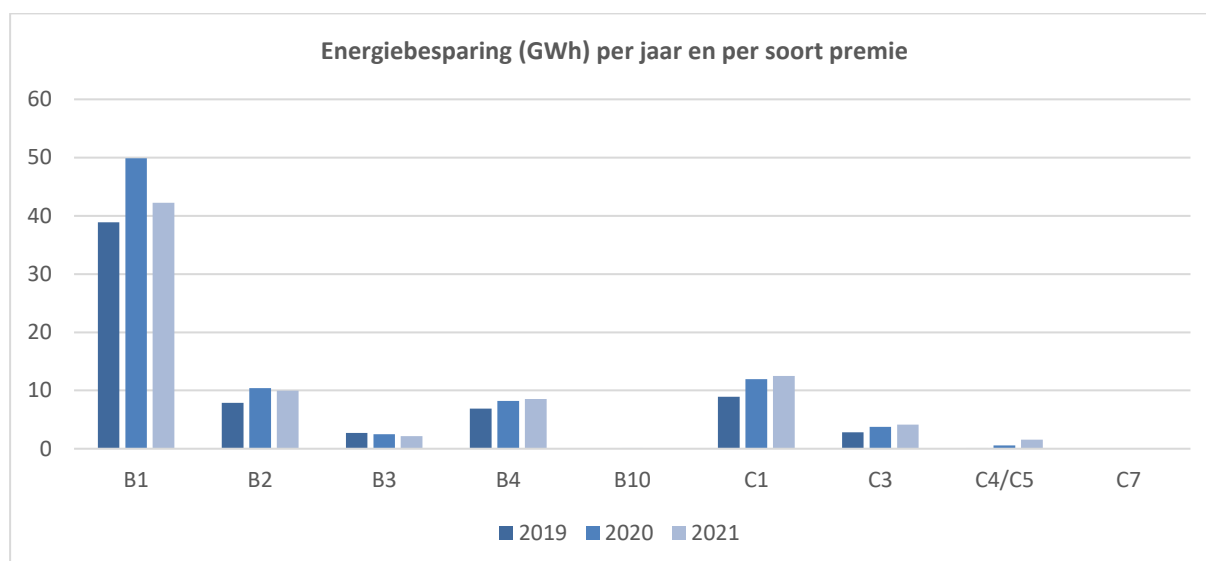
De tabel geeft de energiebesparing weer over het jaar waarin de premie werd uitbetaald. Deze besparing wordt uiteraard gecumuleerd over de looptijd van de investering (zie punten 3 en 4).

Het totale Brusselse energieverbruik bedroeg 18.891 GWh in 2019¹⁸. De gebouwen (tertiair en residentieel) nemen meer dan 73% van dit verbruik voor hun rekening, of ongeveer 13.800 GWh. Een gemiddeld Brussels huishouden verbruikt ongeveer 12.091 kWh per jaar. Dankzij de Energiepremies werd er dit jaar het verbruik van ongeveer 6.710 Brusselse huishoudens uitgespaard.

¹⁸ Energiebalans van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 2019 – Samenvatting

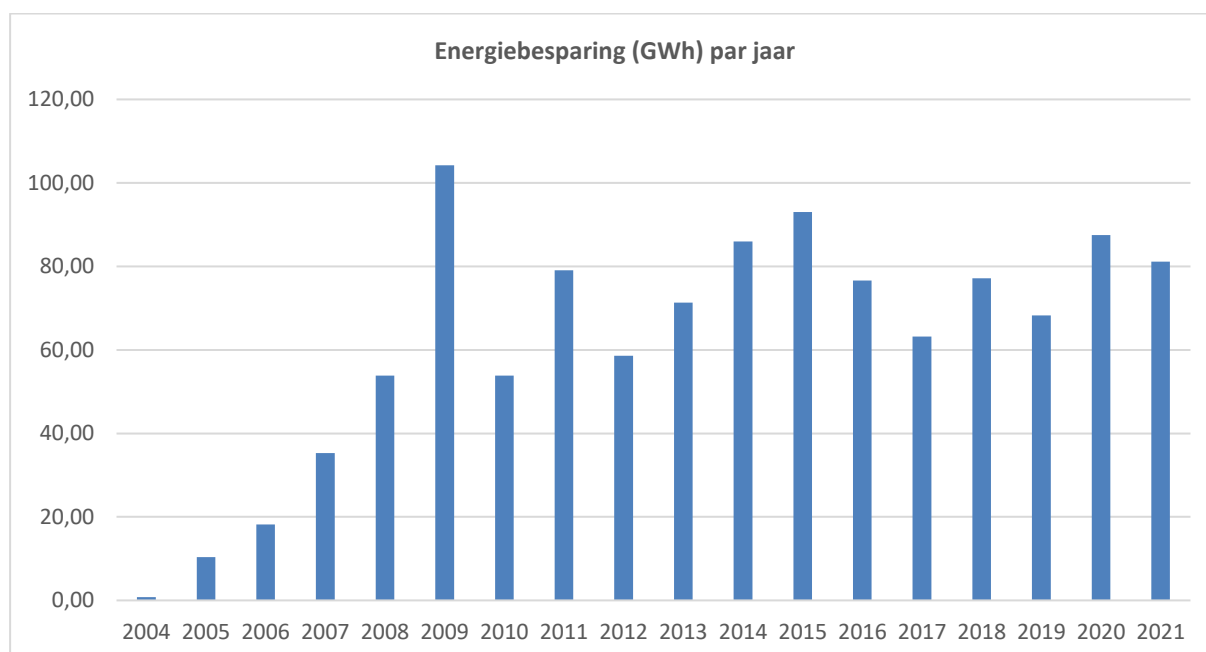
Figuur 27 - Energiebesparing in GWh, per jaar en per soort premie

We merken op dat de premie B1 – Dakisolatie jaar na jaar de meeste energiebesparingen blijft opleveren. In 2021 is er echter een daling van de besparingen van de premie B1, omdat de totale geïsoleerde oppervlakte kleiner is dan in 2020 (190.000 m² tegenover 230.000 m² in 2020). De drie meest energiebesparende premies na B1 zijn dit jaar: C1 – Verwarmingsetel, B2 – Muurisolatie en B4 – Superisolerende beglazing.

Jaarlijks staat de energiebesparing min of meer in verhouding met het in het jaar in kwestie uitgegeven budget. Dat verklaart de daling van de energiebesparingen in 2016 en 2017 ten opzichte van 2015.

Figuur 28 - Energiebesparing per jaar (GWh) sinds 2004, alle premies samen

Tussen 2004 en 2008 ging het aantal types gesubsidieerde investeringen van 2 naar 14. De evolutie van de energiebesparing is dus evenredig met deze verhoging. 2009 blijft evenwel het belangrijkste jaar, met een recordaantal fotovoltaïsche installaties.

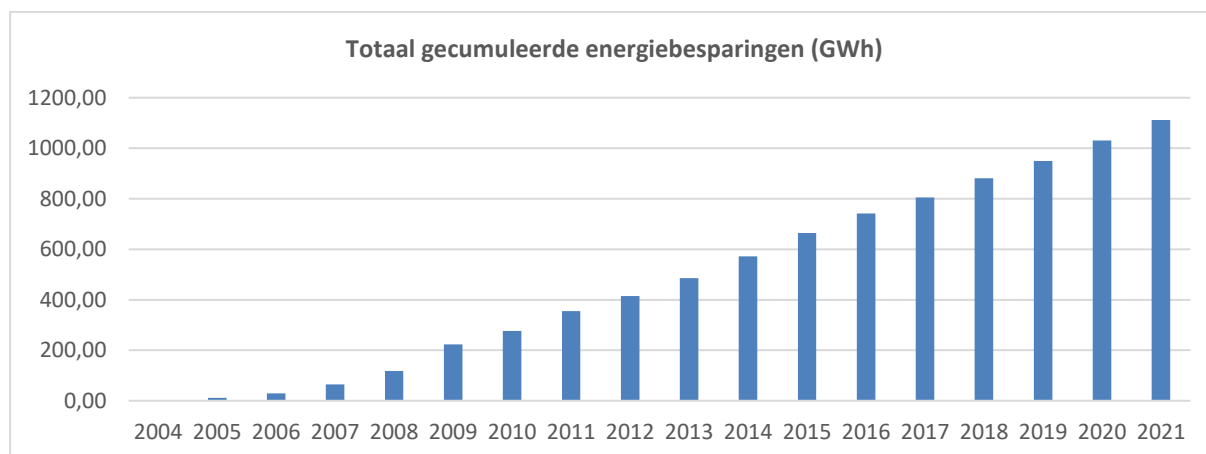
Na een geleidelijke toename sinds 2012 en een groeivertraging in 2016 en 2017, neemt de energiebesparing in 2018 opnieuw toe en overtreft zij het niveau van 2016. In 2019 is de energiebesparing iets lager dan in 2018 en ligt ze globaal dichtbij die van 2017. 2020 tekent een verbetering op van 28% ten opzichte van 2019. Na deze stijging in 2020 is er in 2021 echter sprake van een lichte daling van 8% ten opzichte van het voorgaande jaar.

3. ENERGIEBESPARING GECUMULEERD OVER DE LOOPTIJD VAN DE TECHNOLOGIEËN

Elke gebruikte technologie heeft een zekere levensduur. Dakisolatie die nu wordt gelegd, zal immers zorgen voor een besparing van een zekere hoeveelheid energie over verschillende tientallen jaren. De volgende tabel toont de hypothesen die hiervoor per technologie worden gehanteerd.

De meeste in 2004 uitgevoerde investeringen die verband houden met de premies hebben blijvend positieve effecten en leveren energiebesparingen op tot in 2021. Zo gaat de jaarlijkse energiebesparing tussen 2004 en 2021 alleen maar in stijgende lijn om een totaal te bereiken van 1.118 GWh.

Figuur 29 - Totaal gecumuleerde energiebesparingen sinds 2004 in GWh

De energiewinst die wordt bewerkstelligd door de meeste sinds 2004 uitgevoerde werkzaamheden duurt in werkelijkheid nog een heel stuk na 2021 voort. We kunnen immers uitgaan van de volgende levensduur:

Tabel 24 - Hypothesen voor energiebesparing per technologie

Technologie (type premie)	Levensduur (jaren)
B1 – Dakisolatie	30
B2 – Muurisolatie	30
B3 – Vloerisolatie	30
B4 – Plaatsing van isolerende beglazing	30
B10 – Passief en lage-energiegebouw	30
C1 – Condensatieketel	15
C3 – Temperatuurregeling	10
C4/C5 – Warmtepomp	15

C7 – Zonneboiler	20
D2 – Fotovoltaïsche panelen	25
E2 – Warmtekrachtinstallatie	10
E4 – Lichtinstallatie	20
E5 – Frequentieregelaar	10
F – Energiezuinige huishoudapparatuur	15

Als men de besparingen berekent over de totale looptijd van elke tussen 2004 en 2021 geïnstalleerde technologie, rekening houdend met de uitrustingen en technieken die op het einde van hun levensduur komen, verkrijgt men een totale besparing van 29,47 TWh. Aangezien er tot het jaar 2021 een totale besparing van 8,67 TWh werd gerealiseerd, blijft er nog een besparing van 20,8 TWh over de komende jaren.

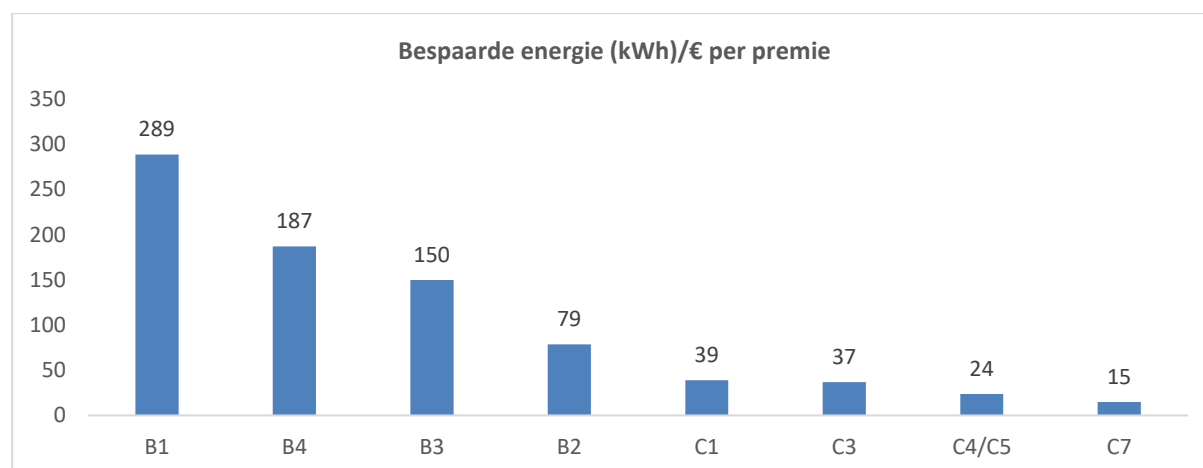
4. CO2-BESPARING

Vervolgens kan men dezelfde oefening maken voor de hoeveelheid koolstofdioxide die jaarlijks werd en wordt vermeden, gecumuleerd en over de levensduur van de diverse technologieën. Zo verkrijgt men een besparing van 17,44 kt CO₂ voor 2021. De som van deze besparingen sinds 2004 levert 1,86 kt vermeden CO₂ op. Rekening houdend met de levensduur van elke technologie komt men tot een besparing van 6,33 Mt CO₂ die niet in de atmosfeer werd uitgestoten.

5. ENERGIEBESPARING IN VERHOUDING TOT HET UITGEKEERDE PREMIEBEDRAG

De geïnde premiebedragen dragen min of meer doeltreffend bij tot de vermindering van het energieverbruik van de gebouwen.

Figuur 30 - Bespaarde energie (kWh) per euro premie

Deze grafiek geeft de bespaarde energie weer over de looptijd van de investering, volgens elke uitgekeerde euro premie.

De premie B1 – Dakisolatie blijft de efficiëntste premie. De premie B4 – Superisolerende beglazing komt op de tweede plaats, al is het premiebedrag zeer klein.

CONCLUSIE

Het jaar 2021 is een doorslag van de in 2016 uitgevaardigde vereenvoudiging en stabiliteit, met een totale begroting die tot € 28 miljoen is verhoogd.

Begin dit jaar werden maar twee wijzigingen doorgevoerd die weinig impact hadden op de totale begroting. Het jaar 2021 wordt vooral gekenmerkt door de verlenging van de herstelbonus na de gezondheids crisis van 2020, met een verhoging van de bedragen van bepaalde energieprijzen met 25% en de invoering van een bonus voor de uitvoering van meerdere werken. Deze herstelbonus ging in 2021 gepaard met een extra budget van € 10 miljoen euro om het te ondersteunen.

Van het budget van € 28 miljoen is ongeveer € 26,4 miljoen gebruikt om ongeveer 13.600 premies te betalen. Wanneer men naar de verdeling van het budget kijkt, stelt men vast dat de toegekende premies:

- Vooral ten goede zijn gekomen aan de **huishoudens** die bijna 86% van de toegekende premies ontvingen, voor 70% van het totaalbedrag. Bij de huishoudens gaat 69% van het aantal en 65% van het bedrag van de toegekende premies naar bewoners van een eigen woning;
- Vooral betrekking hadden op werken in woningen: 95% van de toegekende premies, en 85% van de bedragen;
- Vrijwel uitsluitend betrekking hadden op renovatiewerken;
- In alle sectoren samen werden gebruikt voor eerst dakisolatie (26% van de bedragen), vervolgens de installatie van efficiënte ketels (26%) en muurisolatie (21%);
- Een energiebesparing van 81,14 GWh opleverden, het equivalent van het verbruik van ongeveer 6.710 Brusselse huishoudens.

Het systeem voor aanpassing van de premies volgens de inkomens heeft zijn rol correct gespeeld. De gezinnen met lagere inkomens genieten in het algemeen een grotere dekking van hun investering dan de andere.

Na de opname van nieuwe doelgroepen in categorie C (eigenaren-verhuurders, mede-eigendommen en collectiviteiten) sinds 2016 is het in 2021 toegekende bedrag voor deze categorie met bijna € 1 miljoen gestegen, dat wil zeggen met 10% ten opzichte van het voorgaande jaar. Deze tendens wijst op een vooruitgang in de gewenste richting.

De aan de premies gekoppelde werken aan gebouwen komen overeen met een totaal aan gefactureerde werken van ongeveer € 115 miljoen: een investering van 1 euro aan openbare middelen in dit systeem genereert bijna 4 euro aan werken voor de bouwsector.